

**2ND INTERNATIONAL CONGRESS ON
CULTURE AND CIVILIZATION
January 16-19, 2018
CAIRO - EGYPT**

**CONGRESS BOOK OF
ABSTRACTS**

Editors
Dr. Vecihi SONMEZ
Dr. Zekeriya NAS

iksad publishing house - 2018
ISBN 978-605-9885-59-1

THE BOOK OF ABSTRACTS

INTERNATIONAL CONGRESS ON CULTURE AND CIVILIZATION - II

January 16-19, 2018
CAIRO

Editors

Assoc.Prof. Vecihi SÖNMEZ
Assoc. Prof. Dr. Zekeriya NAS

Institution Of Economic Development And Social Researches Publications®

(The Licence Number of Publisher: 2014/31220)

TURKEY

TR: +90 342 606 06 75 USA: +1 631 685 0 853

E posta: kongreiksad@gmail.com

www.iksad.org www.iksadkongre.org

Iksad Publications - 2018©
ISBN – 978-605-9885-59-1

CONGRESS ID

CONGRESS NAME

2ND INTERNATIONAL CONGRESS ON CULTURE AND CIVILIZATION

PARTICIPATION

Keynote and Invited

DATE & PLACE

January 16-19, 2018 – CAIRO / EGYPT

ORGANIZATOR

İKSAD- Institute of Economic Development and Social Researches

PARTNERS

Al Farabi International Journal on Social Sciences

HEADS OF CONGRESS

Prof. Dr. Awad Saad MAHMUD

Assoc. Prof. Dr. Vecihi SÖZMEZ

KEYNOTE SPEAKER

Assoc.Prof. Dr. Zekeriya NAS

HEAD OF ORGANIZING COMMITTEE

Mustafa Latif EMEK

COORDINATOR

Kaldygül ADİLBEKOVA

LANGUAGES

Turkish, Arabic, English

BİLİM VE DANIŞMA KURULU

Dr. Abdulhamit ŞUAYB
Ezher Üniversitesi

Dr. Ahmed Salih ABDULVEHHAB
Ezher Üniversitesi

Dr Ahmed LİD
Ezher Üniversitesi

Dr. Atıf Muhammed El EKRET
Ezher Üniversitesi

Dr. Adil AKINCI
Kırkırelı Üniversitesi

Dr. Alanazi Maha HAMDAN
Kral Abdulaziz Üniversitesi

Dr. Aved Sad MAHMUD
Ezher Üniversitesi

Dr. Ayslu B. SARSEKENOVA
Orleu Milli Kalkınma Enstitüsü

Dr. Caner KARAVİT
Mimar Sinan Üniversitesi

Dr. Cynthia CORREA
Sao Paulo Üniversitesi

Dr. Elvan YALÇINKAYA
Ömer Halisdemir Üniversitesi

Dr. George RUDIC
Montreal Pedagoji Enstitüsü

Dr. Guzel SADYKOVA
Kastamonu Üniversitesi

Dr. Ghulam DASTGEER
Pakistan Air University

Dr. Halil AKMEŞE
Necmettin Erbakan Üniversitesi

Dr. Hasan TUTAR
Sakarya Üniversitesi

Dr. Kasım KARAMAN
Erciyes Üniversitesi

Dr. Maha Hamdan ALANAZİ
Riyad Kral Abdülaziz Teknoloji
Enstitüsü

Dr. Mahbub ul ALAM
Bangladesh Islami University

Dr. Malik YILMAZ
Atatürk Üniversitesi

Dr. Mustafa GÜLEÇ
Ankara Üniversitesi

Dr. Muhammad Ismaeel RAMAY
Bahria University

Dr. Mustafa ÜNAL
Erciyes Üniversitesi

Dr. Mustafa TALAS
Ömer Halisdemir Üniversitesi

Dr. Necati DEMİR
Gazi Üniversitesi

Dr. Nobuaki TAKEDA
Sapparo City Üniversitesi

Dr. Osman Kubilay GÜL
Cumhuriyet Üniversitesi

Dr.Ömer Okan FETTAHLIOĞLU
Kahramanmaraş Sütçü İmam
Üniversitesi

Dr. Ramazan KHALIFE
Ezher Üniversitesi

Dr. Sibel Mehter AYKIN
Akdeniz Üniversitesi

Dr. Susın Haseneyn el-HUDHUDİ
Ezher Üniversitesi

Dr. Şara MAJITAYEVA
E.A. Buketov Karaganda Devlet
Üniversitesi

Dr. Taha Muhammed Abdulfettah
MUHAMMED
Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Tsendiin BATTULGA
Moğolistan Devlet Üniversitesi

Dr. Tughral YAMIN
Pakistan National University of
Science

Dr. Usam Faruk İMAM
Ezher Üniversitesi

Dr. Ümran TÜRKYILMAZ
Gazi Üniversitesi

Dr. Dr. Wali RAHMAN
Sarhad University of Science &
Information Technology

Dr. Vecihi SÖNMEZ
Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Yasser Ali Muhammed ALİ
Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Yang ZİTONG
Wuhan Üniversitesi

Dr. Zekeriya NAS
Yüzüncü Yıl Üniversitesi

Dr. Zeynullina AYMAN
S. Toraygırov Pavlodar Devlet
Üniversitesi

Dr. Dr. Zia Ur REHMAN
A/P National Defence University

Dr. Zongxian FENG
Xi'an Jiatong Üniversitesi

Institution Of Economic Development And Social Researches Publications®

(The Licence Number of Publicator: 2014/31220)

TR: +90 342 606 06 75

E posta: kongreiksad@gmail.com

www.iksad.org

www.iksadkongre.org

PHOTO GALLERY

Opening speech by Zekeriya NAS

Gultekin GURCAY and Nadire KANTARCIOGLU

Session-II

Session -IV

Pyramids

Novotel Cairo el Borg

River Nile Excursion

Pyramids

**THE PROGRAM OF THE II. INTERNATIONAL CONGRESS ON CULTURE
AND CIVILIZATION**

18.01.2018

Day tour to pyramides: 10:00- 18:00

19:00-20:30

Head of session: Assoc. Prof. Dr. Ayhan ÖZER

1	Ass. Prof. Dr. Esra MANKAN	THE USE OF POMEGRANATE, FIG AND CHESTNUT IN THE OTTOMAN CULINARY WHICH IS FAMOUS WITH MEAT AND FRUIT DISHES
2	Ass. Prof. Dr. Ali ÖZKAN Fatma ALPEREN	SUGGESTIONS FOR SOLUTION OF EDUCATION PROBLEMS IN GASTRONOMY AND ARTS
3	Ass. Prof. Dr. Ahmet BOZDAĞ	PRINCIPLE OF EFFECTIVE INVESTIGATION IN TURKISH CRIMINAL PROSEDURE LAW
4	Assoc. Prof. Dr. Mahmut ÇINAR	ABDULVEHHÂB SHA'RÂNÎ (D. 973/1565) AS AN IMPORTANT FIGURE DURING THE TRANSITION PROCESESS OF MAMLUKS TO OTTOMAN AND IDEAL OF UMMAH
5	Assoc. Prof. Dr. Cengiz GÜL	THE INTERPRETATION OF THE OFFICIAL MARRIAGE AUTHORIZATION GIVEN TO TURKISH MUFTIS IN THE CONTEXT OF SECULARISM AND LAW STATE
6	Assoc. Prof. Dr. Ayhan ÖZER	AN INTERVENTIONIST CRITICISM AGAINST TO AUTO PORTRAIT AND BEAUTY WHICH IS PRESENTED BY TECHNOLOGY
7	Assist. Prof. Ahmet İhsan KAYA	ÜLKÜ TAMER'S PLACE IN CHILDREN'S LITERATURE

**II. INTERNATIONAL CONGRESS ON CULTURE AND CIVILIZATION
NOVOTEL-CAIRO**

19.01.18

Opening Ceremony: 10:00

Opening speech of the Head of the congress

Ist. Session: 10:00-12:00

Head of Session: Prof. Dr. Awad Saad MAHMUD

10:00-10:15	Assoc. Prof. Dr. Zekeriya NAS	THE ROLE OF HUMAN RESOURCES IN HOTEL ENTERPRISES
10:15-10:30	Abdulbari Aziz OSMAN	THE NATIONALIST IDEA FROM THE PERSPECTIVE OF THE RISALE- NUR
10:30-10:45	Ass. Prof. Dr. Esra ÇIPLAK	THE ECONOMIC STRUCTURE OF EGYPT IN TAKI ed-DIN AHMED b. 'ALI el-MAQRIZI (766-845 / 1364-1442) "IGASET el-UMME BI-KESHF el-GUMME"
10:45-11:00	Nadire KANTARCIOĞLU Gültekin GÜRÇAY	THE EXAMINATION OF THE MEDIATING ROLE OF LEADER-MEMBER EXCHANGE ON THE ASSOCIATION BETWEEN TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP AND INNOVATIVE BEHAVIOR : A STUDY IN TURKISH TECHNOLOGICAL ORGANIZATIONS
11:00:-11:15	Ass. Prof. Dr. Diğdem GÖÇ GÜRBÜZ	SUPPLEMENTARY LIQUIDATION IN CORPORATIONS
11:15-11:30	Sabit ALABAŞ	AN INVESTIGATION ON THE PROVISIONS OF THE FINANCIAL SUPPORT TO SOCIAL APPOINTMENT PROJECTS OF DEVELOPMENT AGENCIES AND THEIR GOVERNMENT AGENCIES: THE CASE OF ISTANBUL DEVELOPMENT AGENCIES
11:30-11:45	Assoc. Prof. Dr. Zekeriya NAS	PERSONNEL EMPOWERMENT AND HUMAN RESOURCES IN ORGANIZATIONS
11:45-12:00	Assoc. Prof. Dr. Zekeriya NAS	ORGANIZATIONAL PERFORMANCE MANAGEMENT & MEASUREMENT

Congress Reception Dinner: from 12:00 to 13:00

**II. INTERNATIONAL CONGRESS ON CULTURE AND CIVILIZATION
NOVOTEL-CAIRO**

2nd Session: 13:00-14:45

Head of Session: Assoc. Prof. Dr. Vecihi SÖNMEZ

13:00-13:15	Ass. Prof. Dr. Bora ÖZEN	MENGÜ ERTEL, THE MASTER OF POSTER ART
13:15-13:30	Muhammed FARUK ABDULAYN	THE KURDS LIVING IN EGYPT
13:30-13:45	Ass. Prof. Dr. Gökhan EKEN	WHERE DOES NATIONAL ART BEGIN, WHERE DOES IT END?
13:45-14:00	Ass. Prof. Dr. Bora ÖZEN	THE PIONEER OF CONTEMPORARY CARTOON ART SAUL STEINBERG, HIS ART AND DRAWINGS
14:00-14:15	Ass. Prof. Dr. Gökhan EKEN	NEGATIVE EFFECT OF SOCIAL MEDIA ON UNDERSTANDING OF ART WORKS
14:15-14:30	Prof. Dr. Necati DEMİR & Assist. Prof. Osman Kubilay GÜL	THE HISTORICAL PROCESS OF RUSSIA'S RELIGIOUS AND CRIMIAN TATAR TURKS 'LEADER ABDÜCEMİL KIRIMOĞLU'S VISION OF RUSSIA'S CRIMEA OCCUPATION
14:30-14:45	Dr. Yaser Ali Muhammed Ali	THE ARAB SPRING IN THE LITERATURE OF THE MIDDLE EAST

Congress Reception Dinner: from 12:00 to 13:30

**II. INTERNATIONAL CONGRESS ON CULTURE AND CIVILIZATION
NOVOTEL-CAIRO**

3rd. Session: 15:00-18:00

Head of Session: Prof. Dr. Abdulhamit SİNANOĞLU

15:00-15:15	Prof. Dr. Abdulhamit SİNANOĞLU	THE THEORIES OF KNOWLEDGE OF ISLAMIC THEOLOGIANS AND THE RELATION BETWEEN KNOWLEDGE AND FAITH
15:30-15:45	Assos. Prof. Vecihi SÖNMEZ	THE VIEW OF ISLAMIC CIVILIZATION TO TODAY
15:45-16:00	Prof. Dr. Mehmet Salih ARI	THE PLACE AND IMPORTANCE OF HULEFA-YI RASHIDIN PERIOD IN ISLAMIC HISTORY
16:00-16:15	Assos. Prof. Vecihi SÖNMEZ	DIVINE WISDOM SCHOLARS ABOUT THE CONCEPTS OF MUHKEM AND MUTASHABİH
16:15-16:30	Abdulbari AZİZ OSMAN	THE NATIONALIST IDEA FROM THE PERSPECTIVE OF THE RISALE- NUR
16:30-16:45	Prof. Dr. Hayati AYDIN	IN TERMS OF ISLAMIC BELIEFS A STUDY ON THE REALITY OF EXTRAORDINARY EVENTS AND THE EVENTS THAT SEEM AS EXTRAORDINARY
16:45-17:00	Assos. Prof. Vecihi SÖNMEZ	EVIDENCE OF SOLID INTELLIGENCE IN THE DIVINE WISDOM
17:00-17:15	Dr. Ramazan ÖZMEN	THE RHETORIC IN AL-HADITH AL-NABAWÎ EXEMPLARY ANALOGY IN AL-HADITH AL-NABAWÎ
17:15-17:30	Dr. Yaser Ali Muhammed Ali	THE BELAGAT DIRECTION OF THE TESHBIH IN KURAN
17:30-17:45	Dr. Mehriban EMEK Ethem İlhan ŞAHİN	SCIENCE IN ANCIENT EGYPT
17:45-18:00	Dr. Muhammed Taha ABDULFETTAH	THE WORD 'TRAVEL' IN KURAN AND ITS SYNONYMS
18:00-18:15	Murad KAFI	PHILOSOPHY OF TERMINOLOGY

Congress Reception Dinner: from 12:00 to 13:30

CONTENTS

CONGRESS ID	i
SCIENTIFIC BOARD	ii
PROGRAMME	iii
PHOTOS	iv
FOREWORDS	v

ABSTRACTS

Zekeriya NAS ORGANIZATIONAL PERFORMANCE MANAGEMENT & MEASUREMENT	1
Abdulhamit SİNANOĞLU THE THEORIES OF KNOWLEDGE OF ISLAMIC THEOLOGIANs AND THE RELATION BETWEEN KNOWLEDGE AND FAITH	2
Ahmet BOZDAĞ THE PRINCIPLE OF EFFECTIVE INVESTIGATION IN TURKISH CRIMINAL PROCEDURE LAW	4
Ahmet İhsan KAYA ÜLKÜ TAMER'S PLACE IN CHILDREN'S LITERATURE	6
Ali ÖZKAN - Fatma ALPEREN GASTRONOMY AND CULINARY ARTS EDUCATION PROBLEMS AND SUGGESTIONS FOR SOLUTION	8
Ayhan ÖZER AN INTERVENTIONIST CRITICISM AGAINST AUTO PORTRAIT AND BEAUTY WHICH IS PRESENTED BY TECHNOLOGY	9
Bora ÖZEN MENÇÜ ERTEL, THE MASTER OF POSTER ART	11
Bora ÖZEN THE PIONEER OF CONTEMPORARY CARTOON ART SAUL STEINBERG, HIS ART AND DRAWINGS	13
Cengiz GÜL THE INTERPRETATION OF THE OFFICIAL MARRIAGE AUTHORIZATION GIVEN TO TURKISH MUFTIS IN THE CONTEXT OF SECULARISM AND RULE OF LAW	14
Diğdem GÖÇ GÜRBÜZ SUPPLEMENTARY LIQUIDATION IN CORPORATIONS	16
Esra ÇIPLAK THE ECONOMIC STRUCTURE OF EGYPT IN TAKI ed-DIN AHMED b. 'ALI el-MAQRIZI (766-845 / 1364-1442) "IGASET el-UMME BI-KESHF elGUMME"	18
Esra MANKAN THE USE OF POMEGRANATE, FIG AND CHESTNUT IN THE OTTOMAN CULINARY WHICH IS FAMOUS WITH MEAT AND FRUIT DISHES	20
Gökhan EKEN WHERE DOES NATIONAL ART BEGIN, WHERE DOES IT END?	22

Gökhan EKEN	23
NEGATIVE EFFECT OF SOCIAL MEDIA ON UNDERSTANDING OF ART WORKS	
Mahmut ÇINAR	25
ABDULVEHHÂB SHA'RÂNÎ (D. 973/1565) AS AN IMPORTANT FIGURE DURING TRANSITION PROCESS OF MAMLUKS TO OTTOMAN AND IDEAL OF UMMAH	
Mehmet Salih ARI	27
THE PLACE AND IMPORTANCE OF HULEFA-YI RASHIDIN PERIOD IN ISLAMIC HISTORY	
Nadire KANTARCIOĞLU-Gültekin GÜRÇAY	29
THE EXAMINATION OF THE MEDIATING ROLE OF LEADER-MEMBER EXCHANGE ON THE ASSOCIATION BETWEEN TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP AND INNOVATIVE BEHAVIOR : A STUDY IN TURKISH TECHNOLOGICAL ORGANIZATION	
Necati DEMİR-Osman Kubilay GÜL	31
THE HISTORICAL PROCESS OF RUSSIA'S RELIGIOUS AND CRIMIAN TATAR TURKS 'LEADER ABDÜCEMİL KIRIMOĞLU'S VISION OF RUSSIA'S CRIMEA OCCUPATION	
Hayati AYDIN	34
IN TERMS OF ISLAMIC BELIEFS A STUDY ON THE REALITY OF EXTRAORDINARY EVENTS AND THE EVENTS THAT SEEM AS EXTRAORDINARY	
SABİT ALABAŞ	35
AN INVESTIGATION ON THE PROVISIONS OF THE FINANCIAL SUPPORT TO SOCIAL APPOINTMENT PROJECTS OF DEVELOPMENT AGENCES AND THEIR GOVERNMENT AGENCIES: THE CASE OF ISTANBUL DEVELOPMENT AGENCIES	
Zekeriya NAS	37
THE ROLE OF HUMAN RESOURCES IN HOTEL ENTERPRISES	
Zekeriya NAS	38
PERSONNEL EMPOWERMENT AND HUMAN RESOURCES IN ORGANIZATIONS	
Ramazan ÖZMEN	39
THE RHETORIC IN AL-HADITH AL-NABAWÎ EXEMPLARY ANALOGY IN AL-HADITH AL-NABAWÎ	
Taha Mohamed Abd al-Fattah al-GADO	40
THE TOURISM AND ITS SYNONYM IN THE HOLY QURAN	
Vecihi SÖNMEZ	41
EVIDENCE OF SOLD INTELLIGENCE THE DIVINE WISDOM	
Yasser Ali Mohamed ALI	43
THE ARAB SPRING IN THE LITERATURE OF THE MIDDLE EAST	
Vecihi SÖNMEZ	44
DIVINE WISDOM SCHOLARS ABOUTH THE CONCEPTS OF MUHKEM AND MUTASHABİH	
Murad Hassan KAFI	45
PHILOSOPHY OF TERMINOLOG	

Kar'm Elkholi - Muhammed Farouk Abdeldaim THE IDENTITY OF THE KURDS IN EGYPT	46
Vecihi SÖNMEZ THE VIEW OF ISLAMIC CIVILIZATION TO TODAY	47
Abdulbari Aziz OTHMAN THE NATIONALIST IDEA FROM THE PERSPECTIVE OF THE RISALE-I NUR	48
Yasser Al' Mohamed ALI THE RHETORIC IN AL-QORAN-EXEMPLARY ANALOGY IN AL-QORAN	49
Salih ÖZTÜRK- Burhaneddin AKBABA EFFECTS OF INDIRECT AND INDIRECT TAXES ON ECONOMIC GROWTH: LONG-RUN RELATIONSHIP FOR TURKEY EXAMPLE	50
Salih ÖZTÜRK - Serhat SEZEN TÜRKİYE'DE ÜÇÜZ AÇIK İLE EKONOMİK BÜYÜME ARASINDAKİ İLİŞKİ	51
Mehriban EMEK - E. İlhan ŞAHİN SCIENCE IN ANCIENT EGYPT	52

ORGANIZATIONAL PERFORMANCE MANAGEMENT & MEASUREMENT

Assoc. Prof. Dr. Zekeriya NAS

Van Yuzuncu Yil University, idilbret@hotmail.com

ABSTRACT

The current study aims and examines organizational performance management and measurement. This topic is one of the most popular topics in management terminology. With organizational performance management and measurement, organization observers significant facets of its current systems, programs. The collected data reveal how its processes are functioning and how its resources may be allocated to optimize efficiencies and effectiveness of programs. The reason why this this area is vital is that organizations need to compare goals and objectives of organization. Performance management provides a reliable process to determine if an organization's current system is working well or not.

Organizational performance management and measurement also helps an organization for setting goals to establish a starting point, making decisions based on solid evidence, demonstrating that changes lead to improvements, improving performance and better understanding systems or process to accomplish strategic formulation, implementation and aims and promote an mission and values of an organization.

Keywords: Performance, performance management, organizational performance, performance measurement

İSLAM KELAMCILARININ BİLGİ NAZARİYELERİ VE BİLGİ-İMAN İLE İLİŞKİSİ

THE THEORIES OF KNOWLEDGE OF ISLAMIC THEOLOGIANs AND THE RELATION BETWEEN KNOWLEDGE AND FAITH

Prof. Dr. Abdulhamit SİNANOĞLU

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, ahamit@mynet.com

ÖZET

Bilgi sorunu M.Ö. 5.yüzyıldaki ünlü Yunan filozofları Protogoras, Gorgias, Prodicus gibi Sofistlere kadar uzanır. Bilgi teorisi bağlamında Felsefenin konusu olarak incelenmesi 19.yüzyılın ikinci yarısından sonra ortaya çıkmıştır. Bilgi teorisi, bilginin neliğini, kaynağını, değer ve sınırını inceler.

Kelâm ilminde ise bu sorunun İslam düşünce tarihinde Mutezile ile başlamış olduğunu Ebu'l-Hasen el-Eş'arî (ö.324/933)'nin farklı düşünce ekollerini incelediği bir eserinden anlıyoruz. O bu eserinde her fırkanın görüşlerini büyük ölçüde olduğu gibi yansıtmaya çalışır. Matüridî Kelâmında ise ünlü Türk Kelâm bilgini Muhammed Mâtüridî (ö.333/944) ile başlamış ve onun Kelâm metodunu izleyen bilginlerce devam ettirilmiştir. Mâtüridî, Kitâbu't-Tevhid adlı eserinde bilgiden ve bilgiye ulaşma yollarının neler olduğundan bahseder.

Bu sorun Sofistler tarafından bilgiye ulaşma konusunda ortaya atılan kuşku/şüphecilikten dolayı İslam Kelâmında tartışma konusu edilmiştir. Zira İslam'da imanın temellendirilmesinde varlığa dair genel geçer olan nesnel bilgi önemlidir. Çünkü iman kuşku üzerine temellendirilemeyeceğinden bilginin neliği, yolları ve sonuçları özellikle Mâtüridîden itibaren Kelâm ilminin baş konusu olmuştur. Mütakellimler, şüphecilerin aksine bilginin değişken olamayacağını, herkesin üzerinde mutabık kaldığı/kalması gerektiği objektif ve kesin bilgiye ulaşmanın imkanı ve yararı üzerinde durdular. Çünkü bilgi konusunda şüphecilik, görecelik, bilinemezlik ne imana temel olabilir, ne de günlük işler ve sosyal ilişkiler düzenlenme imkanına kavuşabilir. Böylesi bir durumda da hayatiyetin devamı söz konusu olamazdı.

ABSTRACT

The issue of knowledge extends to sophisticated Greek philosophers of the 5th century BC, such as Protagoras, Gorgias, Prodicus. In the context of the theory of knowledge, examination of the subject of philosophy has emerged after the second half of the 19th century. Knowledge theory examines the whatness of knowledge, its source, its value and its limitations.

This issue in the Islamic Theology (Kalam) began with Mu'tazila in the history of Islamic thought, we understand from Abu al-Hasan al-Ash'ari (324/933)'s work which examines the different schools of thought. In this work, he tries to reflect exactly the views of each sect. In the Maturidî Kalam, this issue began with Muhammad Mâturidî (333/944) who is famous Turkish theologian scholar and was continued by scholars who followed his Kalam method. Maturidî mentions the way to access knowledge and what it is in the Kitâbu't-Tevhid.

This issue has been the subject of debate in the Islamic Kalam because of the skepticism put forward by the sophists on reaching the knowledge. Objective knowledge which grounding of faith is important in Islam. Because faith cannot be based on doubt. The whatness of knowledge, the ways of knowledge and the results have been the subject of knowledge of Kalam since Mâturidî. On the contrary of skeptics, Mutakallims have emphasized the possibility that knowledge cannot be changed, the possibility of reaching objective and precise knowledge on which everyone must agree. Because the issue of knowledge, skepticism, relativity, irrationality cannot be the basis for faith and they can't regulate daily concerns and social relations. In such a case, the continuity of life could not exist.

**TÜRK CEZA MUHALEMESİ HUKUKUNDA ETKİN SORUŞTURMA
İLKESİ****THE PRINCIPLE OF EFFECTIVE INVESTIGATION IN TURKISH
CRIMINAL PROCEDURE LAW****Yrd. Doç. Dr. Ahmet BOZDAĞ**

Gaziantep Üniversitesi Hukuk Fakültesi, bozdaghukuk@gmail.com

ÖZET

Ceza muhakemesinde maddi gerçeğe ulaşmak, adil bir hüküm verebilmek ve toplumun yargıya olan güvenini tesis etmek için, etkin bir soruşturma yapılması zorunludur. Çünkü ancak etkin bir soruşturma yapılması ile maddi gerçeğe ulaşılabilir ve adalete olan güven sağlanabilir. Etkin soruşturma ilkesi, ceza muhakemesinde suç şüphesi üzerine yetkili mercii tarafından seri, makul bir sürede ve özenle gerekli inceleme ve araştırmaların yapılmasını, sorumluların tespit edilmesini ve yakalanmasını, suç delillerinin toplanmasını ve muhafaza altına alınmasını ifade eden bir ilkedir. Dolayısıyla etkin soruşturma ilkesi, ceza muhakemesinde maddi gerçeğe ulaşmanın en önemli ilke ve yoludur.

Ceza muhakemesinde, etkin soruşturma ilkesi, hem soruşturma aşamasında hem de kovuşturma aşamasında geçerli olan bir ilkedir. Bu ilkenin uygulanabilmesi için, soruşturma ve kovuşturma aşamasında görev alan hakim, savcı ve adli kolluk görevlilerinin hem bilgi ve tecrübe konusunda donanımlı olması hem de görevlerini özveri ile yerine getirmeleri gerekmektedir. Ayrıca özellikle savcı ve adli kolluk görevlilerinin uzmanlaşma esasına göre belirlenmiş alanlarda sürekli çalışması ve adli kolluğun sadece savcının emir ve talimatları altında adli görevlerde görev yapması büyük öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Ceza hukuku, Soruşturma, Etkin soruşturma, Adil yargılanma, Savcı

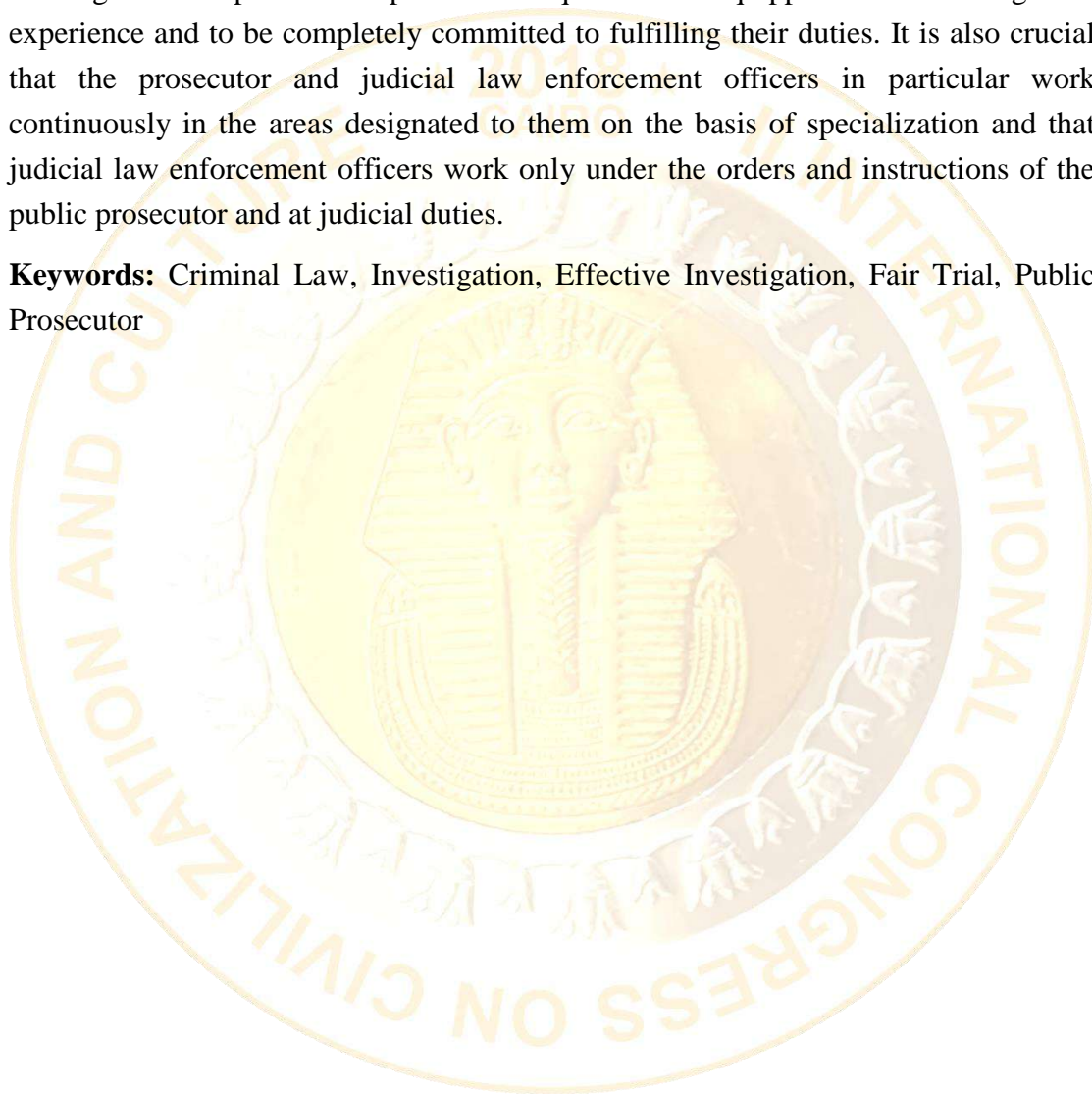
ABSTRACT

At criminal proceedings it is imperative that an effective investigation be carried out in order to reach material truth, to give a fair judgment and to ensure society's confidence in the judiciary system. Only through an effective investigation can material truth be achieved and confidence in the justice system be ensured. The principle of effective investigation refers to the fulfillment of the necessary examinations and investigations in reasonable time and with care, the identification and capture of the responsible persons, and the collection and maintenance of criminal

evidence in criminal proceedings initiated due to suspicion of a crime and carried out by a competent authority. Therefore, the principle of effective investigation is the most important principle and means of achieving material truth in criminal proceedings.

At criminal proceedings, the principle of effective investigation applies both at the investigation stage and at the prosecution stage. For this principle to be implemented, judges, prosecutors and judicial law enforcement officers who are involved in the investigation and prosecution phases are required to be equipped with knowledge and experience and to be completely committed to fulfilling their duties. It is also crucial that the prosecutor and judicial law enforcement officers in particular work continuously in the areas designated to them on the basis of specialization and that judicial law enforcement officers work only under the orders and instructions of the public prosecutor and at judicial duties.

Keywords: Criminal Law, Investigation, Effective Investigation, Fair Trial, Public Prosecutor

ÜLKÜ TAMER'İN ÇOCUK EDEBİYATINDAKİ YERİ ÜLKÜ TAMER'S PLACE IN CHILDREN'S LITERATURE

Yrd. Doç. Dr. Ahmet İhsan KAYA

Gaziantep Üniversitesi, ikayagantep@gmail.com

ÖZET

Bu çalışma, İkinci Yeni şairlerinden Ülkü Tamer'in çocuk edebiyatıyla ilişkisini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Kendine has üslubuyla İkinci Yeni hareketinde yer edinmeyi başaran Tamer, imge ve soyutlamayı öne çıkarıp anlamı öteleyen, okurların bilgi yükü ve farklı sanat birikimine sahip olmaları gerektiğine inanan bir anlayışın şairi olarak bilinir. Diğer taraftan, onun bu anlayışa zıt gibi görülen hatta edebiyat kapsamına alınıp alınmaması tartışılan çocuk edebiyatı alanında eserler vermesi de dikkatleri çekmektedir. Tamer, çocuklar için ayrı bir edebiyatın olmaması gerektiğini savunan yazarların aksine çocuklara ait bir edebiyatın olduğunu düşünür. Çocukların, bu edebiyat aracılığıyla yaratıcılıklarını arttırıp hayal güçlerini geliştireceğine, ana dillerini, insanları ve doğayı daha çok sevebileceklerine, güzele meyledip estetik zevk kazanabileceklerine inanır. İnanmakla da kalmaz, çocuklara yönelik dikkate değer öyküler kaleme alır. Grimm Kardeşlerden çevirdiği masal kitabını kendine ait şiirlerle süsleyerek çocuk edebiyatında farklı uyarlamalara imza atar. Türk basını ve yayıncılığında da etkili olan Ülkü Tamer, çocuk dergi ve gazetelerinin farklı boyutlar kazanmasında da örnek çalışmalar sergiler. Ayrıca bu çalışma Tamer'den etkilenen çocuk edebiyatı yazarları hakkında bilgilerin verilmesi ve yazarın kaleme aldığı öykü kitaplarının kısa değerlendirmeleriyle de desteklenecektir.

Anahtar Kelimeler: Ülkü Tamer, çocuk edebiyatı, çocuk öyküleri

ABSTRACT

This study aims to reveal the relation of Ülkü Tamer, one of the Second New poets, with children's literature. Having succeeded to take his place in the Second New Movement with his own style, Tamer is known as a poet who believes that the reader should have the background knowledge and different artistic accumulation of the image and the abstraction. On the other hand, it is also noted that he gives works in the field of children's literature, which is considered to be contrary to this understanding and is discussed whether to be included in literature or not. Tamer, as opposed to authors who argue that there should be no separate literature for children, thinks that there is a literature dedicated to children. The author believes that children will gain their aesthetic pleasures by increasing their creativity and developing their imagination through literature and also their love for their mother tongue, people and nature more. He does not remain in only believing it, and even writes remarkable

stories for children. The author makes a different adaptation in children's literature by embellishing Grimm Brothers' fairy tale book with his own poems. Ülkü Tamer, who is also influential in the Turkish press and publishing, exhibited exemplary works in the different dimensions of child magazines and newspapers. Tamer can also be mentioned about his effects on the other authors in the field of children's literature. In this study, Tamer's place in children's literature will be supported by the short evaluations of the story books he wrote.

Keywords: Ülkü Tamer, children's literature, stories for children

**GASTRONOMİ VE MUTFAK SANATLARI EĞİTİMİNİN SORUNLARI VE
ÇÖZÜM ÖNERİLERİ****GASTRONOMY AND CULINARY ARTS EDUCATION PROBLEMS AND
SUGGESTIONS FOR SOLUTION****Yrd. Doç. Dr. Ali ÖZKAN**Gaziantep Üniversitesi, aozkan27@gmail.com**Fatma ALPEREN**Şehit Karayılan Mes. ve Teknik And. Lis. sila439@gmail.com**ÖZET**

Gastronomi ve Mutfak Sanatları; disiplinler arası bir bilim ve sanat dalı olarak pek çok bilimsel tekniği ve uygulamayı içeren etkileşimli bir alandır. Yeni bir eğitim alanı olarak Lisans ve Lisansüstü Gastronomi ve Mutfak Sanatları Eğitiminin niteliğinin yükseltilebilmesi için öncelikle alanın temel sorunlarının ilk elden tespit edilmesi ve bunlara alanın tüm unsurlarının katılımıyla çözümlerin üretilmesi gerekmektedir. Bu çalışmada, bu sorunlar ve çözüm önerileri geliştirilmeye çalışılmıştır. Öne çıkan bazı öneriler şöyledir; Gastronomi ve Mutfak Sanatları alanında araştırma enstitülerinin kurulması hem eğitim kalitesinin yükselmesinde hem de yöresel değerlerin ortaya çıkarılmasında büyük katkı sağlayacaktır. Alanın ilişkide olduğu bazı bilim dallarına yer verilemiyorsa, seçmeli derslerle bu eksiklik giderilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Gastronomi, Mutfak Sanatları, Eğitim**ABSTRACT**

Gastronomy and Culinary Arts, as an interdisciplinary science and a branch of art, is an interactive field that contains many scientific techniques and practices. In order to be able to improve the quality of Bachelor's Degree and Master's Degree education of Gastronomy and Culinary Arts department as a new field of study, the main problems of the field must be identified and solutions to these problems must be produced with the inclusion of all the aspects of the field. In this study, suggestions for the solutions have been tried to be improved for these problems. Some prominent suggestions are as follows: Establishing research institutes in the field of Gastronomy and Culinary Arts would contribute both to the improvement of the quality of education and revealing the local values. If it is not possible to include some science branches that are related to the department, this deficiency should be filled with elective courses.

Key words: Gastronomy, Culinary Arts, Education

OTOPORTRE VE TEKNOLOJİNİN SUNDUĞU GÜZELE**MÜDAHALECI BİR ELEŞTİRİ****AN INTERVENTIONIST CRITICISM AGAINST AUTO PORTRAIT AND
BEAUTY WHICH IS PRESENTED BY TECHNOLOGY****Yrd. Doç. Dr. Ayhan ÖZER**

Gaziantep Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Resim Bölümü

ÖZET

Portre kelimesi, Fransızca portrait "suret, resim, özellikle insan yüzü resmi" sözcüğünden alıntıdır. Fransızca sözcük, Eski Fransızca protraire "çizmek, resim yapmak" fiilinden türetilmiştir. Bu sözcük Geç Latince'de aynı anlama gelen protragere fiilinden dönüşmüştür. Resimde, çizimde ya da heykelde, ölü ya da yaşayan, gerçek ya da düşsel bir kişinin görünümsel özelliklerini betimleyen, figürler portre olarak adlandırılır. Sanatçının kendisini betimlediği türüne ise "kendi portresi" (otoportre) denir. Binlerce yıllık bir geçmişe sahip olan otoportre geleneği, özellikle 16. yüzyılda sanatçılar için yaygın bir üretim alanı olarak önem ve anlam kazanmaya başlamıştır.

Otoportre geleneği halen bu önemini korumayı sürdürmektedir. Sanatçı için bir içe dönme olanağı olan otoportre, günümüzde sanatçının sanatsal çözümlemesi için bir yandan üretilmeye devam ederken, bir yandan da gelişen teknoloji ile hemen herkesin, kolayca üretebildiği bir göstermelik nesne haline bürünmüştür. Teknolojinin olanakları, çekilen selfie, fotoğrafın üzerinde hemen her türden oynamanın yapılabileceği programlar ile başkalaşmakta, alternatif bir teknolojik güzel anlayışı sunmaktadır. Bu çalışmanın amacı, sözü edilen bu güzele ilişkin, örnekleri incelemek ve sanatçı otoportreleri ile aralarındaki önemli farkları ortaya çıkarmaktır. Ayrıca sanatçı otoportrelerine yapılan teknolojik müdahale örnekleri ile alternatif teknolojik güzele, sanatsal bir eleştiri getirmektir. Böylece kendine iyice yabancılaşan bireyin durumunu betimlemek, onlarda konu hakkında farkındalık oluşturmaktır.

Otoportre geleneği halen bu önemini korumayı sürdürmektedir. Sanatçı için bir içe dönme olanağı olan otoportre, günümüzde sanatçının sanatsal çözümlemesi için bir yandan üretilmeye devam ederken, bir yandan da gelişen teknoloji ile hemen herkesin, kolayca üretebildiği bir göstermelik nesne haline bürünmüştür. Teknolojinin olanakları, çekilen selfie, fotoğrafın üzerinde hemen her türden oynamanın yapılabileceği programlar ile başkalaşmakta, alternatif bir teknolojik güzel anlayışı sunmaktadır. Bu çalışmanın amacı, sözü edilen bu güzele ilişkin, örnekleri incelemek ve sanatçı otoportreleri ile aralarındaki önemli farkları ortaya çıkarmaktır. Ayrıca sanatçı otoportrelerine yapılan teknolojik müdahale örnekleri ile alternatif teknolojik

güzele, sanatsal bir eleştiri getirmektir. Böylece kendine iyice yabancılaşan bireyin durumunu betimlemek, onlarda konu hakkında farkındalık oluşturmaktır.

Bu amaç doğrultusunda, otoportre kavramı ve tarihi örnekleri incelenmiş, yaygın programlar ile manipüle edilmiş selfieler ile aralarındaki önemli farklılıklar çözümlenmiştir. Ayrıca elli önemli ressamın otoportrelerine aynı programlarla müdahale edilmiş, aralarında oluşan farklar karşılaştırmalı olarak çözümlenmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Otoportre, Selfie, Güzel, Teknoloji

ABSTRACT

The word portrait which means in French as “shape, painting, especially painting of people face” is cited. This word is derived from “painting, drawing” in old French. Moreover, it is turned into “protragera” in Late Latin. Dead or alive, real or dream of a person whom described visually characteristics are figured out as portrait. The type of own describing of the artist is accepted as “self-portrait” (autoportrait). Tradition of autoportrait that has thousands years of background has become important as a production area for artists in 16th century.

Autoportrait tradition has still carried on its importance. Autoportrait as a chance of introversion for painter, is created by the artist with artistically resolution, on the other hand it has been played the role of artificial object which is easily accessed by almost whole people. Selfie that is made thanks to technology can be easily adjusted by some programs and has presented good perspectives alternatively. Aim of this study, beauty which is mentioned, analyzing the examples and determining the important difference between the autoportrait of artists. Additionally, intervention examples on autoportrait of the artist with alternative technological beauty are to give an artistic critic on autoportrait of the artist. Thereby, it is described the person’s situation who has depersonalization and create the awareness about the situation.

In line with this objective, autoportrait concept and history examine with examples, resolved important difference between selfies which is manipulated with popular programs. Also, Autoportrait of fifty important painters’ were interfered with the same programs and tried to resolve the difference relatively between these paints.

Key Words: Autoportrait, Selfie, Beauty, Technology

AFİŞ SANATININ USTASI MENGÜ ERTEL
MENGÜ ERTEL, THE MASTER OF POSTER ART

Yrd. Doç. Dr. Bora ÖZEN

Cumhuriyet Üniversitesi, ozen.bora@gmail.com

ÖZET

Batı modeli örnek alınarak gerçekleşen reformlarla gelişmeye başlayan grafik tasarımın Türkiye'deki gelişimi sosyo-ekonomik ve teknolojik gelişmelerin yanında bazı tasarımcıların özverili çalışmalarıyla da gerçekleşmiştir. Mengü Ertel de bu özel tasarımcılardan birisidir. Bir grafik tasarım ürününün öncelikli ve zorunlu olarak iletişim işlevine sahip olması onun toplumsal arka planla ilişkisini belirler ve bu sayede diğer tasarım disiplinleriyle arasındaki fark da belirginleşmiş olur. Cumhuriyet'in ulus-devlet inşa sürecini en iyi İlhap Hulusi'nin çalışmalarından okuyabiliriz. İlhap Hulusi'nin işlerinin büyük bir bölümü bu inşa sürecinin tanıklığını yapan göstergelerdir.

Bu bağlamda Mengü Ertel'in üretimlerini anlamlandırabilmek için içinde yaşadığı döneme bakmamız gerekir. İlk ürünlerini vermeye başladığı 1960'lar liberal bir dönüşümün başladığı bir dönemdir. Dönemin kentli aydınları bir yandan liberal açılımdan beslenir, dünya ile yeni ilişkiler geliştirirler, çeşitli sanat disiplinleriyle modernizmle tanışır ama bir yandan da iktidara karşı sert bir muhalefetin taşıyıcılığını da yüklenirler. Mengü Ertel'in tüm düşünsel yaşamını ve gelecekteki siyasal duruşunu, toplumsal ilişkilerini, kültürel ilgi alanlarını belirleyen de bu yıllar olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mengü Ertel, Afiş, Grafik Tasarım, Logo

ABSTRACT

The development of graphic design in Turkey, which started to develop with the reforms that took place by taking Western models as examples, has been realized with socio-economic and technological developments in Turkey as well as with the dedication of some designers. Mengü Ertel is one of these special designers. The fact that a graphic design product has a priority and necessarily a communication function determines its relation with the social background, and the difference between this and other design disciplines becomes clear. We can best read the Republican nation-state building process from İlhap Hulusi's work. A large part of the work of İlhap Hulusi is the evidence of this construction process.

In this context, we must look at the turn that Mengü Ertel lived in order to understand his productions. The 1960s, when he began to give away his first products, was a

period of liberal transformation. Civic intellectuals of the period are fed from a liberal opening, develop new relations with the world, meet with modernism through various art disciplines, but also bear the bearings of a hard opposition against power. All of Mengü Ertel's intellectual life and future political stance will be those that determine social relations and cultural interests.

Key Words: Mengü Ertel, Poster, Graphic Design, Logo

ÇAĞDAŞ KARİKATÜR SANATININ ÖNCÜSÜ SAUL STEINBERG, SANATI VE ÇİZGİLERİ

THE PIONEER OF CONTEMPORARY CARTOON ART SAUL STEINBERG, HIS ART AND DRAWINGS

Yrd. Doç. Dr. Bora ÖZEN

Cumhuriyet Üniversitesi, ozen.bora@gmail.com

ÖZET

"Sanat, karikatür veya dergi dünyasına tamamen ait değilim, bu nedenle sanat dünyası beni nereye yerleştireceğini tam olarak bilmiyor" Saul Steinberg

1915 Romanya doğumlu olan sanatçı önce Bükreş Üniversitesinde felsefe okudu ardından Milano'da mimarlık eğitimi aldı. Savaş sonrası çağın grafik tanımı için dünya çapında tanınmış bir kişi oldu, Amerikan sanatının en dikkat çekici mesleklerinden birine sahipti. The New Yorker dergisinde neredeyse altmış yıl boyunca ortaya çıkan kapak ve çizimleriyle tanınan sanatçı, galerilerde ve müzelerde uluslararası alanda sergilediği çizimler, resimler, baskılar, kolajlar ve heykeller için de aynı derecede övgüler aldı.

1945 yılında yayımladığı "All In Line" karikatür albümü ile modern karikatür sanatının ilk örneklerini vermiştir. 1946'da New York'ta açtığı kişisel sergiyle de bu anlayışını bütün dünyaya kabul ettirdi ve takdir gördü.

Anahtar Kelimeler: Saul Steinberg, Karikatür, New Yorker

ABSTRACT

"I do not entirely belong to the world of art, cartoons or magazines, so the art world does not know exactly where to place me." Saul Steinberg

Born in Romania in 1915, he first studied philosophy at the University of Bucharest and then studied architecture in Milan. He was a world-renowned person for defining post-war graphic, one of the most prominent professions of American art. Artists in The New Yorker magazine were praised at the same time for their drawings, pictures, prints and armor on albums and albums on the international scene.

He published the "All In Line" cartoon album, which he published in 1945, with the first examples of modern cartoon art. I accepted and appreciated all his insights into the personal exhibition he opened in New York in 1946.

Key Words: Saul Steinberg, Caricature, New Yorker

**TÜRKİYE’DE MÜFTÜLÜKLERE RESMİ NİKÂH YETKİSİ VERİLMESİNİN
LAİKLİK VE HUKUK DEVLETİ BAĞLAMINDA İRDELENMESİ**

**THE INTERPRETATION OF THE OFFICIAL MARRIAGE
AUTHORIZATION GIVEN TO TURKISH MUFTIS IN THE CONTEXT OF
SECULARISM AND RULE OF LAW**

Doç. Dr. Cengiz GÜL

Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi, cengizgul2002@yahoo.com

ÖZET

Hükümetin 25 Temmuz 2017 tarihinde TBMM’ne sunduğu “Nüfus Hizmetleri Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı”, 18 Ekim 2017 tarihi itibarıyla TBMM’nde kabul edilmiştir. Bu kanun kapsamında Türk vatandaşlarının kişisel ve medeni hallerine yönelik pek çok hüküm değişikliği ve düzenlemesi getirilmekle birlikte, özellikle 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu’nun “Evlendirme Yetkisi” başlıklı m. 22/2’ye “il ve ilçe müftülüklerine” ibaresinin eklenmesiyle, resmi nikah kıyama yetkisi verilenler arasına, bundan böyle müftülerin de dahil edilmesi, yoğun bir tartışmayı da beraberinde getirmiştir. Bu tartışmanın ana ekseninde ise öncelikle laiklik algısı ve uygulamaları bulunmaktadır. Laikliği, hukuki bir ilke olmaktan ziyade siyasal bir ideoloji biçiminde kabul edip uygulamaya çalışan Türk tipi laiklik anlayışında, laikliğin din - vicdan ve ibadet hak ve özgürlüklerini teminat altına alan yönüne ya hiç değer verilmemiş ya da göstermelik planda basit yollamalar yapılmakla yetinilmiştir. Türk tipi laiklik uygulamalarında, laikliğin hak ve özgürlükler boyutundan daha çok, din-devlet işlerinin ayrılması gerektiği yönüne ağırlık verilmiştir. Ancak laikliğin hep öne çıkarılan bu yönü de, ideal ve gerçek anlamıyla uygulanmamış; daha ziyade dini ve dinden olan her düşünce ve pratiğin, devlet işlerinden arındırılması, hatta daha da ileri boyutta tüm kamusal alandan dışlanması biçimindeki dayatmacı ve anti-liberal bir formata büründürülmüştür. Hal böyle olunca da, dinin toplumsal plandaki her türlü tezahür şeklinin, laikliğe aykırı görüldüğü bir ortamda, laiklikten değil de, ancak laikçilik (laisizm)ten söz edilebilir. Cumhuriyet tarihimiz boyunca da, Batılı anlamıyla bir laiklikten ziyade, böylesi laikçilik uygulamalarının öne çıkarıldığına şahit olunmaktadır. İşte, müftülere resmi nikah kıyama yetkisini veren kanunun parlamentodan geçmesiyle gösterilen reaksiyoner tavrın geri planında da, aslında yine laikçi geleneğin bu dayatmacı zihniyeti bulunmaktadır.

Müftülüklere resmi nikah kıyma yetkisi verilmesinin, bireylerin hukuki güvenliklerini zedeleyip zedelediği, hak ve özgürlüklerinin güvencesini ihlal eden bir yönü bulunup bulunmadığı ve konuyu ele alan normatif düzenlemelerin, hukuken istenen formatta olup olmaması bakımından da hukuk devletini ilgilendiren yönleri bulunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Resmi Nikah, Din Görevlileri, Laiklik, Hukuk Devleti

ABSTRACT

The "Draft Law on the Amendment of the Population Services Law and Some Laws" promulgated by the Government on 25 July 2017 was accepted by the TGNA on 18 October 2017. Within the scope of this law, many changes and arrangements for the personal and marital status of Turkish citizens are introduced, and in particular, the "Population Services Law" no. The inclusion of the muftis among the ones given the authority to mince official marriage with the addition of the "municipality of provinces and districts" to 22/2 brought together an intense debate. The main axis of this discussion is primarily the secularism perceptions and practices. In secularism, which seeks secularism as a political ideology rather than a legal one, secularism is either not valued at all for securing the rights and freedoms of religion, conscience and worship, or it is satisfied with simple submissions to the show. In the Turkish-style secularist practices, more emphasis has been placed on the need to separate religious-state affairs from secularism in terms of rights and freedoms. However, this aspect of secularism, which has always been emphasized, has not been implemented ideally and literally; a more impertinent and anti-liberal form of elimination of all religious and divergent thoughts and practices from state affairs, and even further exclusion from the public sphere. Even so, in an environment where all forms of manifestation of religion on the social plane are seen as contrary to secularism, it can be said that it is not secularism but only secularism (laicism). Throughout our republican history, it is witnessed that such practices of secularism are emphasized rather than a secularism in the Western sense. Here, in the back plan of the reactionary attitude which is shown by passing the parliamentary law which gives authority to ministers to minister official marriage, there is actually this imperative mentality of secularist tradition.

There are aspects of the mufti's interest in the rule of law, such as the right to mince the official marriage, whether or not there is a direction that violates the legal security of the individuals, the violation of the security of rights and freedoms, and normative arrangements dealing with the issue.

Key Words: Official Marriage, Religious Officials, Secularism, State of Law

ANONİM ŞİRKETLERDE EK TASFİYE
SUPPLEMENTARY LIQUIDATION IN CORPORATIONS

Yrd. Doç. Dr. Diğdem GÖÇ GÜRBÜZ

Marmara Üniversitesi, digdemgoc@yahoo.com

ÖZET

6762 sayılı Kanun döneminde ek tasfiyeye ilişkin bir hüküm bulunmadığından Yargıtay uygulamalarıyla ortaya çıkan ek tasfiyeye ilişkin düzenleme 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 547.maddesi ile yapılmıştır. Şirketin tasfiyesinin tamamlanması ve sicilden terkin edilmesine rağmen sonradan başkaca önlemlerin alınmasının zorunlu olduğu ortaya çıktığında başvuru ek tasfiye işlemi geçici bir tedbir olup tasfiye gayesinde her hangi bir değişikliğe neden olmaz. İhmal edilerek yerine getirilmesi gereken tasfiye işlemlerinin yapılması gayesini taşıyan ek tasfiye sonunda şirket sona ermektedir. Yargıtay, mülga Ticaret Kanunu döneminde, anonim şirket tüzel kişiliğinin ticaret sicilinden silinmesi (terkin) işleminin şekli olduğu, gerçekte tüzel kişiliğin sona ermediği, bunun için tasfiye işlemlerinin eksiksiz tamamlanması gerektiği yönünde içtihat oluşturmuştur. Yargı kararlarında her ne kadar "ihya" ifadesi kullanılmakta ise de; kastedilen TTK m.548'de ifadesini bulan "tasfiyeden dönme" olmayıp ek tasfiyedir. Burada ihya'dan kasıt alacaklıların korunması amacıyla şirketin yeniden sicile tescili ile eksik kalan işlerin tamamlanarak akabinde sicilden tekrar silinmesidir. Halbuki, tasfiyeden dönme (ihya) halinde, şirket varlığını devam ettirmekte ve eskiden olduğu gibi iktisadi faaliyet icra etme hak ve yetkisine kavuşmaktadır. Tasfiyenin kapanmasından sonra ek tasfiye işlemlerinin yapılmasının zorunlu olduğu anlaşılırsa, son tasfiye memurları, yönetim kurulu üyeleri, pay sahipleri veya alacaklılar, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinden, bu ek işlemler sonuçlandırılıncaya kadar, şirketin yeniden tescilini isteyebilirler (TTK m.447/I). Yeniden tescil talebinde bulunabilmek ve ek tasfiye yapabilmenin üç ön şartı vardır. 1- Menfaat Şartı: Korunmaya değer bir menfaatin varlığı inandırıcı delillerle açıklanmalıdır, 2- Amaca ulaşma şartı: Amaca ulaşmak için yeniden tescil dışında başka bir yol olmamalıdır, 3- Dava şartı: Memurun sicilden silme kararına karşı iptal davası açılmalıdır. Ek tasfiyeye ilişkin hükümler emredici nitelikte olduğundan ek tasfiye işlemleri usulü sözleşme ya da genel kurul kararıyla değiştirilemez, bu usulden vazgeçilemez.

Anahtar Kelimeler: Şirket, Sona Erme, Ek Tasfiye, Tasfiyeden Dönme

ABSTRACT

Because there was no provision regarding supplementary liquidation in term of law numbered 6762, supplementary liquidation emerged with Court of Cassations rulings. Enactment regarding supplementary liquidation was realized with the article 547 of Turkish Commercial Code numbered 6102. Procedure of supplementary liquidation, which is applied when liquidation is over and corporation is deleted from registry and it becomes mandatory to take other measures, is an interim measure and it does not cause any change to the objective of liquidation. At the end of supplementary liquidation, which aims to fulfill neglected liquidation procedures, corporation ceases to exist. In the term of abrogated Commercial Code, Court of Cassations established case law that deletion of corporation's legal personality from the registry is only in procedure, that in reality legal personality does not cease to exist unless all liquidation procedures are completed. Although the term "revival" is used in court rulings, what is meant here is supplementary liquidation not the "return from liquidation" which is enacted in the article 548 of TCC (Turkish Commercial Code numbered 6102). What is meant by "revival" here is the reregistration of corporation and deletion of it from registry by completing the procedure left. However in return from liquidation (revival), corporation continues its existence and is again entitled to conduct commercial activity as before.

After the closure of liquidation, if it is realized that it is mandatory to conduct supplementary liquidation procedures, last liquidation officers, board of directors members, shareholders or creditors can request the reregistration of corporation until supplementary procedures are concluded from the commercial court of first instance in the city corporation was incorporated (TCC art.447/I). There are three preconditions to request reregistration and conduct supplementary liquidation:

1. Condition of Interest: an interest worth protection must be explained with convincing evidence.
2. Sole-remedy Condition: there must be no other remedy but reregistration in order to attain the purpose.
3. Condition of filing lawsuit: an action of nullity must be filed against the deletion from registry decision of officer. Because provisions on supplementary liquidation are peremptory, supplementary liquidation procedures cannot be amended with articles of association or general assembly resolution, these procedures cannot be waived.

Keywords: Corporation, Cessation, Supplementary Liquidation, Return From Liquidation

**TAKÎ ed-DÎN AHMED b. 'ALÎ el-MAKRÎZÎ'NİN (766-845 / 1364-1442)
“İĠÂSET el-ÛMME BÎ-KEŞF el-ĠUMME” ADLI ESERİNDE MISIR'IN
İKTİSADÎ YAPISI**

**THE ECONOMIC STRUCTURE OF EGYPT IN TAKI ed-DIN AHMED b.
'ALI el-MAQRIZI (766-845 / 1364-1442) “IGASET el-UMME BI-KESHF el-
GUMME”**

Yrd. Doç. Dr. Esra ÇIPLAK

Muş Alparslan Üniversitesi, Ortaçağ Tarihi Anabilim Dalı Başkanı

ÖZET

Memlûklerin 15. yüzyıldaki mühim müverrihlerinden olan el-Makrîzî'nin (ö. 1442) eserleri dönem hakkında verdiği malumatlarla günümüze ışık tutmuştur. Onun bilinen ve çokça istifade edilen çalışmalarının yanında Mısır iktisadi hayatı ile ilgili malumat veren iki önemli eseri Memlûklerin finansal durumunu izah etmektedir. Bunlardan *İğâset el-Ûmme bi-Keşf el-Ġumme* adlı eserinde en eski çağlardan 1405 yılına kadar Mısır'da meydana gelen açlık ve kıtlıklardan, bunların iktisadî ve sosyal etkilerinden bahseder. Devlet kademesinde önemli görevlerde bulunan el-Makrîzî, hisbe görevinde bulunduğu sıralarda ekonominin hem teorisine hem de uygulamalarına vâkıf olduğundan eserinde bu bilgilerinden yararlanır. Bu araştırması onu, hükümdarların ve devlet adamlarının tedbirsizliği ve halkın menfaatlerini önemsememeleri sonucunda, insanların kuraklık, kıtlık ve veba hastalığına maruz kaldıkları neticesine götürür. el-Makrîzî'yi bu ekonomik neticeye götüren ibn Hâldun'un *Mukaddime*'sinde verdiği vergi dilimlerinin bu membada farklılığı takip etmesi ve bu dilimlere göre vergilerin artış ve azalış sebepleridir. Bu yüzyılın ekonomik ve finansal krizlerinin nedenlerini anlattığı eserinde her derde deva olarak altın ve gümüşe dönüşü önermiştir. Bir diğer konu ise bu krizden sorumlu olan faktörleri tespit edip sosyo-ekonomik olarak iki kısımda incelemesidir. İktidardaki Burcî Memlûklerinin para politikasını Mısır'ın yoksullaşmasına neden olduğu için onları sorumlu tutmaktadır. Genel bir reformu savunmuş ve tüm ekonominin sıkıyönetim ile düzeleceğine inanmıştır. Ana finansal problem, kendi görüşüne göre para kaybı, sınırsız arz ve bakır paraların çokluğudur. Reform için bir öneri belirlemiş ve sorunların çözümünü nüfusun ve fiyatların nedenlerinin incelenmesinde görmüştür. Fikirleri o dönemde kabul edilmediyse de Ortaçağ boyunca önemli bir referans olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Memlûk, Ekonomi, Para, Politika, Vergi, Ekonomik Reform

ABSTRACT

One of the most important historians of the Mamluks in the 15th century was al-Maqrizi (d. 1442) in his works gave a sense of light with the information about the period. In addition to his well-known and widely-used works, two important pieces of information about Egyptian economic life explain the financial situation of the Mamluks. Among them, *Igaset al-Umme bi-Keshf al-Gumme* tells about the economic and social influences of hunger and famine that took place in Egypt from the earliest times until 1405. Al-Maqrizi, who was in charge of important tasks at the state level, makes use of this knowledge in his works, as long as he was aware of both the theory and the applications of the economy. This research leads him to the conclusion that people were suffering from drought, famine and plague as a result of the impermanence of the rulers and the statesmen and their ignoring the interests of the people. Ibn Khaldun, who leads al-Maqrizi to this economic conclusion, follows the difference in the taxation given in his memorandum, and according to these slices the increase and decrease of the taxes are the reasons. In his work, which tells the reasons of the economic and financial crises of this century, he has proposed to return to gold and silver every time. Another issue was to identify the factors responsible for this crisis and examine it socio-economically in two parts. The ruling Burji Mamluks held the monetary policy responsible for the impoverishment of Egypt. He advocated a general reform and believed that the entire economy would improve with martial law. The main financial problem was the loss of money in its view, the unlimited supply and the multiplicity of copper money. He set out a proposal for reform and saw the solution of the problems in the study of the causes of population and prices. His ideas were an important reference throughout the Middle Ages, although he was not accepted at the time.

Key Words: Mamluk, Economy, Money, Politics, Tax, Economic Reform

**ETLİ MEYVELİ YEMEKLERİ İLE ÜNLÜ OSMANLI SARAY
MUTFAĞINDA NAR-İNCİR-KESTANE MEYVESİNİN KULLANIMI
THE USE OF POMEGRANATE, FIG AND CHESTNUT IN THE OTTOMAN
CULINARY WHICH IS FAMOUS WITH MEAT AND FRUIT DISHES**

Yrd. Doç. Dr. Esra MANKAN

Bahçeşehir Üniversitesi, Gastronomi Bölümü, esra.mankan@hes.bau.edu.tr

ÖZET

Mutfak kültürü, en eski uygarlıklardan olan Çin, Hitit ve Mezopotamya ile birlikte gelişmiştir. Gastronomi uzmanlarına göre dünyanın en zengin mutfağı Türk mutfağıdır. Yiyecek ve içecek kaynaklarının bolluğu ve çeşitliliği, ülke turizminin ayrılmaz bir parçası olarak görülen Türk mutfağının zenginliğinin başlıca sebeplerindendir (Maviş 2008).

Ülkemiz dünya turizm pazarında ortaya çıkan değişmelere ve yeni beklentilere her yönüyle cevap verebilecek bir turizm potansiyeline sahiptir. Bundan dolayı, hızla gelişmekte olan dünya turizm hareketinden ülkemizin aldığı pay da giderek artmaktadır. Kültürel değerler içinde mutfak kültürünün tanıtılması, turistlerin yoğun ilgi alanlarından birisini oluşturmaktadır. Ülkemize gelen turistlerin beklentileri içinde Türk mutfak kültürünü tanıma isteğinin de yer aldığı belirtilmektedir (Akman 1998).

Turizm sektörü sunulan hizmetin “bileşik ürün” olma özelliği taşımasından dolayı; ulaşım, konaklama, yeme-içme, boş zamanları değerlendirme için sunulan faaliyetlerin bütünü; ayrıca hizmetin satın alındığı işletmelerin personel yaklaşımlarının kalitesi bir tatil deneyimini olumlu veya olumsuz kılmaktadır (Sonbay 2004). Yani, otel işletmelerinin sunduğu hizmet kalitesi değerlendirilirken sadece odalar ve bu odalarda yer alan mobilyalar dikkate alınmamakta, otelin sunduğu yiyecek ve içeceklerin kalitesi ile sunulan servis de önemli olmaktadır.

Mutfak, üretilen yemeklerin kalitesi açısından çok büyük önem taşımaktadır. Kaliteli yemek üretimi müşteri memnuniyeti üzerinde de olumlu etki yaratmaktadır. Yiyecek içecek bölümünün, otelin oda gelirlerinden sonra en büyük geliri elde ettiği düşünülürse, mutfağın da otel için önemli olması kaçınılmaz bir gerçektir (Maviş 2008).

Bu çalışma etli meyveli yemekleri ile ünlü Osmanlı Saray mutfağından nar, incir ve kestane meyvesinin günümüz mutfaklarında ve otel işletmelerinin mönülerinde ne ölçüde kullanıldığını araştırmak üzere literatür taraması yapmak amacıyla yürütülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Gastronomi, Etlı Yemekler, Meyveli Yemekler

ABSTRACT

Culinary culture has developed with China, Hittite and Mesopotamia, which are the oldest civilizations. According to gastronomy experts, the world's richest cuisine is Turkish cuisine. The abundance and diversity of food and beverage sources are the main reasons for the richness of the Turkish cuisine, which is regarded as an integral part of the country's tourism (Maviş 2008).

Our country has a tourism potential that can respond to every change and new expectations in the world tourism market. Therefore, our country's share of the rapidly developing world tourism movement is increasing. The introduction of culinary culture in cultural values constitutes one of the most intense interests of tourists. It is stated that the demand for recognition of Turkish culinary culture is included in the expectations of incoming tourist to our country (Akman 1998). Due to the fact that the service offered by the tourism sector is a "composite product" travel, accommodation, eating and drinking, leisure time; it also makes the quality of the holiday experience of the staff approaches which the service is purchased to be positive or negative (Sonbay 2004).

In other words, when evaluating the service quality provided by the hotel companies, not only the rooms and the furnishings in these rooms are taken into account, the quality of the food and drinks offered by the hotel is also important.

Culinary is very important in terms of the quality of the meals produced. Quality food production also has a positive effect on customer satisfaction. If the food and beverage outlet is thought to have earned the biggest income after the hotel's room income, it is inevitable that the culinary is important for the hotel (Maviş 2008).

This study was carried out in order to search the literature of the use of pomegranate, fig and chestnut fruits in the cuisine of today and Ottoman Palace cuisine.

Key words: Gastronomy, Meat Dishes, Fruity Meals

MİLLİ SANAT NEREDE BAŞLAR, NEREDE BİTER?**WHERE DOES NATIONAL ART BEGIN, WHERE DOES IT END?****Yrd. Doç. Gökhan EKEN**Cumhuriyet Üniversitesi GSF. Resim Bölümü, gokhaneken@yandex.com**ÖZET**

Sanata yön veren önemli etkenlerden birisi kuşkusuz milli değerlerdir. Tarih içerisinde toplumların yaşadığı savaşlar, kültürel tehditler ve istilalar milliyetçilik duygularının depreşmesine neden olur. Bu dönemlerin en belirgin yansımalarını sanat tarihi içerisinde izlemek mümkündür. Bu örneklerin arasında ulus direnci, kahramanlık, vatan sevgisi, gerekirse bu uğurda can verme, masumiyet gibi temalar sıklıkla karşımıza çıkar.

Ancak dünya tarihine bakıldığı zaman sömürgeci ve istilacı politik hareketlerin de dünya kamuoyunda haklılık yaratmak adına sıklıkla sanatın etkili dilinden beslendiğini görmekteyiz. Özellikle Hitler Almanya'sı ile Amerikan yayılmacılığının sanatı nasıl önemli bir manipülasyon aracı olarak kullandıkları örneklerle ele alınacak, milli sanat kavramının nerede başlayıp nerede bittiği sorusuna yanıt aranacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sanat, Millilik, Tarih**ABSTRACT**

One of the important factors that guide the art is undoubtedly national values. The wars, cultural threats and invasions that societies have experienced in history cause the emotions of nationalism to uncover. It is possible to observe the most significant reflections of these periods in the history of art. Among these examples, the themes such as nation resistance, heroism, love of home, innocence are frequently confronted. However, when we look at world history, we see that colonial and invasive political movements are often fed from the power of the art in order to create support in the world public opinion. Especially Hitler's Germany and overstretch of American will be handled with examples of how art is used as an important manipulation tool, and the question of where the concept of national art begins and ends is sought.

Keywords: Art, Nationality, History

**SOSYAL MEDYANIN SANAT ESERLERİNİ ANLAMA ÜZERİNDEKİ
NEGATİF ETKİSİ**
**NEGATIVE EFFECT OF SOCIAL MEDIA ON UNDERSTANDING OF ART
WORKS**

Yrd. Doç. Gökhan EKEN

Cumhuriyet Üniversitesi GSF. Resim Bölümü, gokhaneken@yandex.com

ÖZET

İnternetin hayatımıza girmesi ile birlikte “uzak” olarak nitelediğimiz pek çok şey bir klavye hareketi ve monitör yansımasıyla yakınlaşmıştır. Artık pek çok müzeyi masamızın başından gezebilmek gibi bir ayrıcalığa sahibiz. Sanatçıların, sanat eserlerinin, müzelerin ve sanat yayınlarının sanal dünyada da görünür olmaya başlaması kuşkusuz insan ve toplum gelişimi açısından değerli bir adımdır.

Bilginin hızlı bir biçimde yayılmasına internet kullanıcısı her bir birey farkında olarak ya da olmayarak katkı sağlamaktadır. Özellikle günümüzde kitle iletişiminin en önemli aracı haline gelen sosyal medya platformları bilginin hızlıca yayılmasında hatırı sayılır bir yer almaktadır. Bu durumda sosyal medyanın ve internetin insan gelişimine ve eğitimine negatif etkilerinin de olduğunu söylemek gerekmektedir.

Kaynağı belli olmayan haberlerin servis edilmesi ve hızlıca dağıtımına sunulması sonucunda maalesef gerçeklikten uzak pek çok kirli bilgide insan zihninde kendisine yer bulmaktadır.

Bu çalışmanın amacı internette, sosyal paylaşım sitelerinde gördüğümüz gerçek dışı sanat paylaşımlarının yarattığı bilgi kirliliklerine işaret etmek, bununla birlikte aralarında sanat öğrencilerinin de olduğu, sosyal medya okuru bireylerin kültürel gelişimlerinin ne derecede tehdit edildiğini göstermektir. Özellikle sanat eğitimi alan öğrencilerin araştırma kaynağı olarak ve gerçekliğini sorgulamadan sıkça kullandığı internet verilerini okuması ciddi bir sorun olmaktadır.

Çalışmada internette sıkça karşımıza çıkan gerçek dışı ve hatalı sanat örneklerine yer verilecektir. Bu örneklerin gerçek hikâyeleri anlatılarak aradaki farkın görülmesi sağlanacaktır.

Çalışmada sosyal medyanın sanat eserini anlamadaki negatif etkileri ve özellikle sanat okullarında karşılaşılan sorunlar dile getirilecek ve bu konularda bazı çözüm önerilerinde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: İnternet, Sosyal Medya, Sanat, Sanat Eseri, Negatif Etki

ABSTRACT

With the introduction of the Internet into our lives, much of what we consider "remote" has come closer to us as a keyboard motion and monitor reflection. We now have the privilege of visiting many museums on our desk. Artists, art works, museums and art publications begin to be visible in the virtual world, it is undoubtedly a valuable step in terms of human and community development. The fact that artists, art works, museums and art publications are becoming visible in the virtual world is, of course, a valuable step in terms of human and social development.

Each individual of the Internet contributes to the rapid spread of information, with or without awareness. Especially today, social media platforms, which have become the most important means of mass communication, play an important role in spreading the information rapidly. In this case, it is also necessary to say that social media and internet have negative effects on human development and education.

As a result of rapid spread of unspecified news, much information far from reality finds itself in the human mind.

The purpose of this study is; pointing to the information pollution created by unrealistic art news that surfaced on the internet shows how far the cultural developments of the individuals, including the arts students, are threatened. Especially the internet data that art students use as their source without questioning their reality is a serious problem.

Examples of unrealistic and erroneous arts frequently encountered on the internet will be included in the study. The actual stories of these examples will be explained and the difference will be seen.

In this study, the negative effects of social media on the meaning of artwork and the problems encountered in art schools in particular will be expressed and some solutions will be suggested in these issues.

Keywords: Internet, Social Media, Art, Art Work, Negative Effect

**MEMLÜKLERDEN OSMANLIYA GEÇİŞ SÜRECİNİN ÖNEMLİ
SİMLERİNDEN ABDULVAHHÂB eş-ŞA'RÂNÎ (ö. 973/1565) ve ÜMMET
İDEALİ**

**ABDULVEHHÂB SHA'RÂNÎ (D. 973/1565) AS AN IMPORTANT FIGURE
DURING TRANSITION PROCESS OF MAMLUKS TO OTTOMAN AND
IDEAL OF UMMAH**

Doç. Dr. Mahmut ÇINAR

Gaziantep Üniversitesi, cinarmahmut02@gmail.com

ÖZET

İmam Şa'rânî, İslam düşünce tarihinin kendisinden sonraki sürecinde en çok etki bırakan ilim ve düşünce adamlarından biridir. Buna karşılık hem hayatında hem de vefatından sonra farklı çevreler tarafından eleştirilmiştir. Ancak bu eleştirilerin, daha ziyade onun uzlaştırıcı düşünce yapısına yönelik olduğu görülmektedir. Onun, İslâm ümmetinin bütün unsurlarıyla bütünlüğünü ön planda tutan ve bunu zedeleyecek her türlü yaklaşıma karşı tavrı alan tutumu, farklı çevrelerden pek çok eleştiri almasına sebep oldu. Bu eleştiriler, kendisinin de temsilcisi olduğu tasavvuf çevrelerinden geldiği gibi, sûfilere gösterdiği yakın alâka nedeniyle farklı çevrelerden de gelmiştir. Şa'rânî'nin ilim ve tasavvuf çevrelerinin yanı sıra bütün katmanlarıyla halkla da iyi ilişkiler içinde bulunduğu görülmektedir. Bu ilişkileri, onun yöneticiler tarafından da dikkate alınmasını gerektirmiştir. Zira onun üzerinden halkla ilgili birçok sorunun çözülebileceği görülmüştür. İşte bütün farklı yaklaşım ve değerlendirmelere rağmen onun eserlerini bütün ümmeti kucaklayan bir yöntemle yazdığı ve ümmetin her kesimiyle iyi ilişkiler içinde bulunduğu, özellikle toplumun en zayıf tabakası olan işçi ve köylülerin sorunlarıyla aktif olarak ilgilendiği görülmektedir. Ayrıca mezhep ve meşrep farklılıklarını da bir zenginlik olarak görmüş, bu farklılıkları, asla bir ayrılık sebebi olarak görmemiştir.

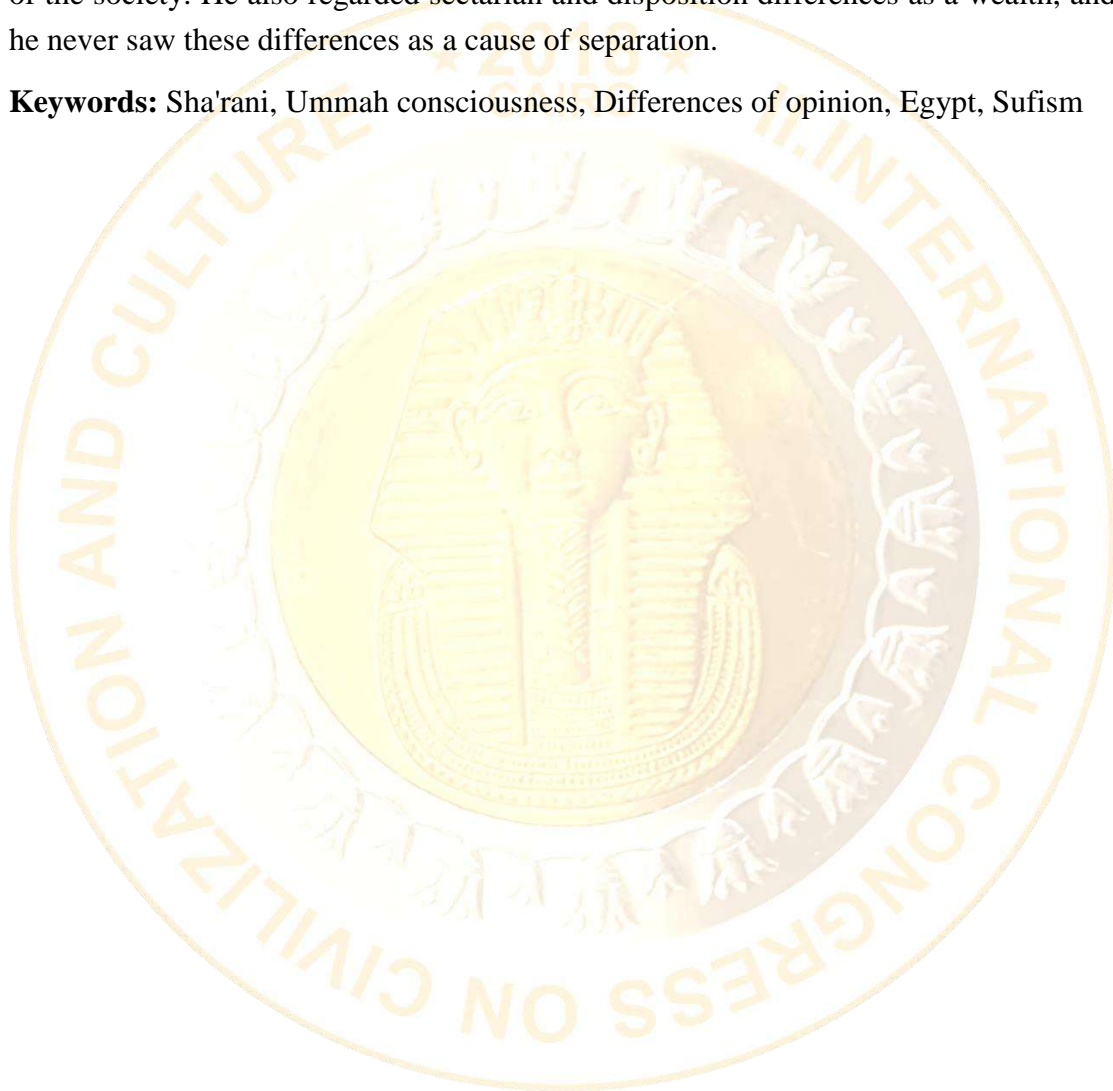
Anahtar Kelimeler: Şa'rânî, Ümmet bilinci, Görüş ayrılıkları, Mısır, Tasavvuf

ABSTRACT

Imam Sha'rani is one of the most influential figures of science and thought in the history of Islamic thought. However, he has been criticized by different circles both in his life and after his death. Nevertheless, it seems that these criticisms are mostly oriented toward his mediating thought. His attitude that prioritized the unity of Islamic Ummah with all components and was against any destructive approaches to Islamic Ummah unity caused many criticisms from different circles. Not only did these criticisms come from different circles due to the close relation he showed to

Sufis, but also he was criticised by Sufi circles, of which he was a representative. It can be seen that Sha'rani had good relations with the all sorts of people as well as with the science and mystic environments. These relationships made it necessary that he be taken into account by the managers because it was noticed that many problems related to the people could be solved through him. Despite all these different approaches and evaluations, it seems that he wrote his works in a way that embraces the whole Ummah, had good relations with every part of the Ummah and he was actively involved in the problems of the workers and peasants, especially the weakest stratum of the society. He also regarded sectarian and disposition differences as a wealth, and he never saw these differences as a cause of separation.

Keywords: Sha'rani, Ummah consciousness, Differences of opinion, Egypt, Sufism

HULEFA-YI RAŞİDİN DÖNEMİNİN İSLÂM TARİHİNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ

THE PLACE AND IMPORTANCE OF HULEFA-YI RASHIDIN PERIOD IN ISLAMIC HISTORY

Prof. Dr. Mehmet Salih ARI

ÖZET

Hız. Peygamber'in vefatıyla İslâm tarihinde yeni ve önemli bir dönem başlamıştır. Müslümanlar Peygamber'den sonra ilk sınavlarını siyasî alanda vermek durumunda kalmışlardı. Müslümanların Peygamberi, Devlet başkanları ve Ordu komutanlığını şahsında toplamış olan Hız. Muhammed (s.a.s.) vefat etmiş, müslümanlar lidersiz kalmıştı. O peygamberlerin sonuncusu olduğundan yeniden bir peygamber gelmeyecekti. Ne var ki geride bıraktığı İslam toplumu, lidersiz devleti daha ileri götüremeyeceği gibi, başsız bir devletin devamı da imkânsızdı. Bunun önemini kavrayan müslümanlar toplanarak yeni liderlerini seçtiler ki bundan böyle "Müslümanların devlet başkanı" anlamına gelen hilafet gündeme geldi. Hız. Ebubekir İslam devletinin başına halife, yani devlet başkanı seçildi. Ondan sonra halife olan Hız. Ömer adaletiyle dost ve düşman herkese örnek teşkil etti, Hız. Osman hayası ve edebiyiyle, Hız. Ali ilmi ve tevazuu ile örnek oldular. Bu dönemde siyasî, hukukî, sosyal, kültürel bir takım yeni müesseseler ortaya çıktı. Özellikle hilafet kurumu bu dönemde en ideal anlamda uygulandı.

Bu bildiride Hız. Peygamber'den sonra işbaşına geçen Raşid Halifelerin hayatından ve uygulamalarından örnekler verilerek bu dönemin İslâm tarihi içerisindeki yeri ve önemi vurgulanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hulefa-yı Raşidin, Hız. Ebu Bekir, Hız. Ömer, Hız. Osman, Hız. Ali

ABSTRACT

With the death of the Prophet, a new and important period began in the history of Islam. Muslims had to give their first exam after the Prophet to the political arena. The Prophet of the Muslims, the heads of state and the commander of the army personally gathered Hız. Muhammad (S.A.S.) died and Muslims were left without a leader. Since he was the last of the prophets, no prophet would come again. However, the Islamic society left behind could not have succeeded the leadershipless state, nor was it possible to continue a headless state. Muslims who understand this importance have gathered and elected their new leaders, from now on, the caliphate which means "president of the Muslims" has come to the agenda. Abu Bakr was elected caliph, head of state, to the Islamic state. After that, the caliph, Ömer, constituted an example for everyone with friendship and enemies by justice, Osman was a model with his

knowledge and literature, Ali knowledge and modesty. During this period, a number of political, legal, social and cultural new institutions emerged. In particular, the caliphate institution was applied in this most ideal sense.

In this report, examples and examples from the life and practices of the Rashid caliphs who passed after the Prophet will be emphasized.

Key words: Hulefa-yi Rashid, Abu Bakr, Omar, Osman, Ali

**DÖNÜŞÜMCÜ LİDERLİK VE YENİLİKÇİ DAVRANIŞ ARASINDAKİ
İLİŞKİDE LİDER-ÜYE DEĞİŞİMİNİN ARABULUCU ROLÜNÜN
İNCELENMESİ: TÜRK TEKNOLOJİ KURULUŞLARI ÜZERİNE BİR
ÇALIŞMA**

**THE EXAMINATION OF THE MEDIATING ROLE OF LEADER-MEMBER
EXCHANGE ON THE ASSOCIATION BETWEEN TRANSFORMATIONAL
LEADERSHIP AND INNOVATIVE BEHAVIOR : A STUDY IN TURKISH
TECHNOLOGICAL ORGANIZATIONS**

Nadire KANTARCIOĞLU

İstanbul Gelişim Üniversitesi, Doktora Öğrencisi, nadirekantar@hotmail.com

Gültekin GÜRÇAY

İstanbul Gelişim Üniversitesi, Doktora Öğrencisi, gultekingurcay@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, dönüşümcü liderlik ve yenilikçi iş davranışı arasındaki ilişkiyi incelemek ve bu ilişkideki lider-üye değişiminin (LÜD) arabulucu rolünü değerlendirmektir. Bu çalışma, LÜD'ün dönüşümcü liderlik davranışları ile ortaya çıkabileceği ve böylece dönüşümcü liderlik ve yenilikçi davranış arasındaki ilişkiye aracılık edebileceği önerisi üzerine odaklanmıştır. Bu liderlik yaklaşımları ilişkisi ve bunların kurumsal İK sonuçları ile ilgili yürütülen kesitsel bir anket araştırması, İstanbul-Türkiye'deki teknik bir sektörde faaliyet gösteren iki kuruluşta yapılmıştır. Araştırmanın sonuçları, hipotezleri desteklemektedir. Dönüşümcü liderlik ve yenilikçi davranışlar arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur ve LÜD, bu ilişkinin arabulucusu olarak ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler : Dönüşümcü liderlik, Yenilikçi liderlik, Lider-Üye Değişimi, Türkiye

ABSTRACT

The objective of this study was to examine the relationship between transformational leadership and innovative work behavior and to evaluate the mediating role of leader-member exchange relationships (LMX) on the assumed relationship. This study has focused on the suggestion that LMX might emerge through transformational leadership behaviors and thus could mediate the relationship between transformational leadership and innovative behavior. A cross-sectional survey research has been conducted on the relationship these leadership approaches and their

impact on organizational HRM-outcomes has been conducted on two organizations operating in the technical sector in Istanbul-Turkey. The results of the research have supported the hypotheses. Transformational leadership was positively related to the innovative behaviors and LMX emerged to mediate that relationship.

Keywords : Innovative leadership, Leader- Member Exchange, Transformational leadership, Turkey

**TARİHSEL SÜREÇ İÇERİSİNDE RUSYA’NIN KIRIM’A İLGİLİSİ VE
KIRIM TATAR TÜRKLERİ LİDERİ ABDULCEMİL KIRIMOĞLU’NUN
RUSYA’NIN KIRIM İŞGALİ HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ**

**THE HISTORICAL PROCESS OF RUSSIA'S RELIGIOUS AND CRIMIAN
TATAR TURKS 'LEADER ABDÜCEMİL KIRIMOĞLU'S VISION OF
RUSSIA'S CRIMEA OCCUPATION**

Necati DEMİR

Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, necatidemir522@gmail.com

Osman Kubilay GÜL

Yrd. Doç. Dr., Cumhuriyet Üniversitesi, kubilaygul@gmail.com

ÖZET

Kırım Karadeniz’in kuzeyinde yer alan bir yarımadadır. Karadeniz’e olan hakimiyeti ve ikliminin yumuşaklığı nedeniyle tarih boyunca pek çok devletin ilgisini çekmiştir. Çoğunluğunu Kıpçak Türklerinin oluşturduğu Altınordu, Kırım’a ilk defa 1239 tarihinde girmiştir. Altınorda Devleti’nde yaşanan taht kavgalarında Kırım, muhaliflerin sığındığı önemli bir merkez haline gelmiştir. Bunun neticesinde İlk Kırım Hanı Hacı Giray 1441’de bağımsızlığını ilan etmiştir. Altınorda Devletinin sürekli baskısı altında bulunan Kırım Hanlığı, ittifaklar sayesinde ayakta kalmaya gayret etmiştir. Altınorda’nın tamamen yıkılması Rusya’nın güçlenerek hanlıkları himayesi altına alma gayretlerine sebep olmuştur.

Kırım’da yaşanan karışıklıklar üzerin dönemin Kırım Hanı Mengli Giray’ın Fatih Sultan Mehmet’e başvurarak himaye talebinde bulunmuştur. 1475 yılında Gedik Ahmet Paşa komutasındaki 300 parçalık Osmanlı donanması Kırım’a ulaşmış ve Kırım Hanı’nın desteği ile Kefe, Menkup ve Azak kalelerini ele geçirmiştir. 1478’de yapılan bir anlaşma ile Kırım Osmanlı Devleti’nin himayesini kabul etmiştir.

Karadeniz hakimiyeti için önemli bir konumda olması, Rusya’nın Kırım’a tarih boyunca ilgi duymasına neden olmuştur. Kırım’ın Osmanlı hakimiyetine girmesi ile ertelenmek durumunda kalan planları, Osmanlı Devleti’nin zayıflaması ile birlikte yeniden gündeme gelmiştir. Süreç içerisinde Doğu Avrupa’dan bölgeye yaşanan Ortodoks göçleri, Kırım’da Rusya’ya yakınlık duyan bir zümrenin oluşmasına neden olmuştur. 1696 tarihinde Azak Kalesi Rusya’nın eline geçmiştir. Bu durum, Kırım’ın gittikçe zayıflamasına ve Rusya’nın Kırım üzerindeki tahakkümünün de günden güne artmasına neden olmuştur.

1768-1774 Rus harbinde Osmanlı Devleti'nin mağlup olması, Kırım için dönüm noktası olmuştur. 1774 tarihinde imzalanan Küçük Kaynarca Antlaşması ile Kırım bağımsız hale getirilmiş ancak dini olarak Osmanlı'ya bağlı kalacağı kabul edilmiştir. Bu durum, Kırım'ın Rusya topraklarına katılması için atılan ilk adım olarak dikkat çekmemektedir. Zaten antlaşmanın üzerinden henüz 10 yıl bile geçmemişken, 1783'te Rusya Kırım'ı ilhak etmiştir.

Kırım, ne Çarlık Rusya'sında ne Sovyetler Birliği döneminde ne de günümüzde varlığını sürdüren Rusya Federasyonu'nda önemini kaybetmemiştir. Bu çalışmada Rusya'nın Kırım'a olan tarihi ilgisinden bahsedilecektir. Ayrıca Kırım Türklerinin lideri konumunda bulunana Abdulcemil Kırımoglu ile yapılan özel mülakat neticesinde kendisinin, Rusya'nın Kırım işgali ile ilgili olarak görüşleri ve düşünceleri bilim dünyası ile paylaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kırım, Kırımoglu, Dış Politika

ABSTRACT

Crimea is a peninsula north of the Black Sea. Throughout history, many governments have been interested because of its dominance in the Black Sea and the softness of its climate.

Altınorda, the majority of which was formed by Kipchak Turks, entered the Crimea for the first time in 1239. In the throne of the Altınorda State, the Crimea became an important center where the opponents were sheltered. As a result of this, the first Crimean National Hajji Giray declared independence in 1441. The Crimean Khanate, under the constant pressure of the Altınorda State, strived to survive thanks to alliances. The complete destruction of Altınorda caused Russia to become stronger and take efforts to bring the khanates under its protection.

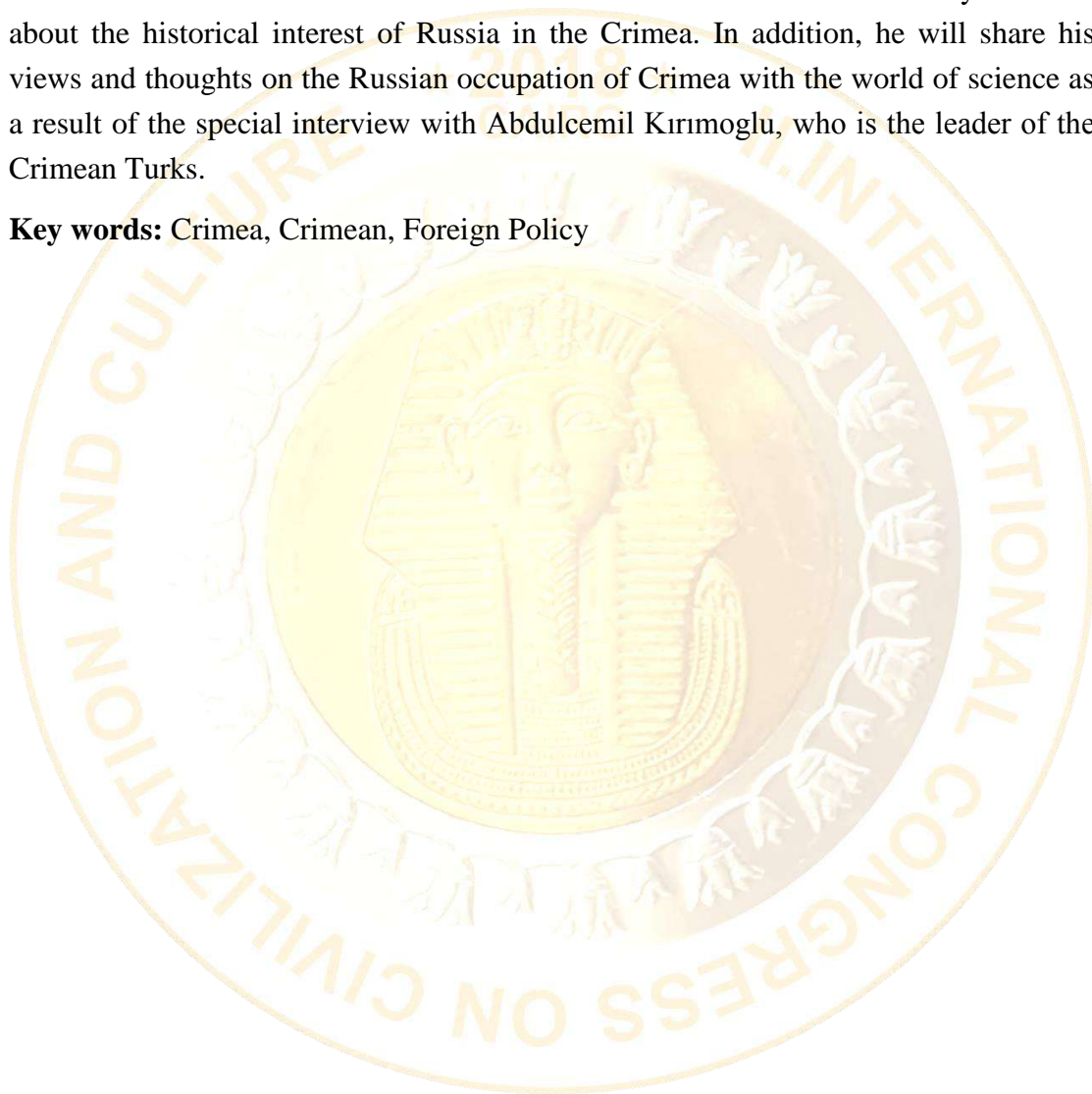
Crimean Crimean Mengli Giray's Fatih Sultan Mehmet 's appeal to the confusion experienced in the Crimea was found in demand for protection. In 1475, the 300-piece Ottoman fleet under the command of Gedik Ahmet Pasha reached the Crimea and captured the Kefe, Menküp and Azak monuments with the support of the Crimean Inn. With an agreement made in 1478, Crimea accepted the patronage of the Ottoman State.

The fact that it is in an important position for the dominance of the Black Sea has made Russia interested in Crimea throughout history. With the Crimea entering the Ottoman domination, the plans that had to be postponed came back to the agenda with the weakening of the Ottoman State. Orthodox immigration experienced in the region from Eastern Europe in the process led to the creation of a zealot in the Crimea that was close to Russia. In 1696 Azak Castle was conquered by Russia. This situation has caused the Crimea to become weaker and the domination of Russia over the Crimea has increased day by day.

The defeat of the Ottoman Empire in the Russian war of 1768-1774 has been the turning point for the Crimea. With the Treaty of Küçük Kaynarca signed in 1774, Crimea was made independent but it was accepted as a religion to be bound to the Ottoman Empire. This situation does not attract attention as the first step taken for the Crimea to join the territory of Russia. In fact, in 1783 Russia had annexed the Crimea, although it had not been even 10 years since the treaty.

The Crimea has not lost its importance in the Russian Federation, which neither survived in the Soviet Union nor existed in the Tsarist Russia. This study will talk about the historical interest of Russia in the Crimea. In addition, he will share his views and thoughts on the Russian occupation of Crimea with the world of science as a result of the special interview with Abdulcemil Kırımoglu, who is the leader of the Crimean Turks.

Key words: Crimea, Crimean, Foreign Policy

İSLÂM İNANÇLARI AÇISINDAN MUCİZE VE SHİR KAVRAMLARI
ÜZERİNE BİR İNCELEME

IN TERMS OF ISLAMIC BELIEFS A STUDY ON THE REALITY OF
EXTRAORDINARY EVENTS AND THE EVENTS THAT SEEM AS
EXTRAORDINARY

Prof. Dr. Hayati AYDIN

Yüzüncü Yıl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, aydinhayati_yyu@yahoo.com

ÖZET

Makale rasyonalizm ve pozitivistimin etkisi ile dinin gaybî boyutunun akılcı izahlarla tefsir edilmesinin yanlışlığını ortaya koymayı amaçlamakta ve dinin gaybîlikten azade olamayacak bir realite olduğunu ispat etmeye çalışmaktadır. Dinin kendisi zaten gaybî bir boyuttan gelmekte olup peygamber mu'cizeleri ve velilerin kerâmetlerinin kaynaklarda yaygın bir şekilde nakledilmesi bunun birer kanıtı olmaktadır. Bu amaçtan hareketle makalede birer harikulâde zuhurat olan mu'cize ve kerâmet ile olağanüstü zuhurat gibi görünen fakat olağanüstü olmayan sihir ve istidrac ele alınmakta ve bunlar İslâmî perspektiften değerlendirmeye tabi tutulmaktadır.

Anahtar kelimeler: Mu'cize, Sihir

ABSTRACT

The article aims to put forth how wrong it is to interpret the metaphysic aspect of the religion with the effect of rationalism and positivism with level-headed comments and aims to prove these that religion is a reality which won't be separated from metaphysics. Religion in itself comes from a metaphysical aspect and transportation of prophet mi'rales and of mahatma oracles is a proof of this. To this end, this paper deals with Magic and Witchcraft which seem like a supernatural event even though it's not, along with Mi'racle and Oracle which are real supernatural events; thus within this context, anecdotes and events are analyzed especially by the ones who are active around Sufism in the Islamic culture.

Keywords: Mi'racle, Magic

**KALKINMA AJANSLARININ KAYMAKAMLIKLARA VE BAĞLI
KURULUŞLARA VERDİĞİ MALİ DESTEĞİN SOSYAL UYUM
PROJELERİNE SAĞLADIĞI FAYDALAR ÜZERİNE BİR İNCELEME :
İSTANBUL KALKINMA AJANSI ÖRNEĞİ**

**AN INVESTIGATION ON THE PROVISIONS OF THE FINANCIAL
SUPPORT TO SOCIAL APPOINTMENT PROJECTS OF DEVELOPMENT
AGENCES AND THEIR GOVERNMENT AGENCIES: THE CASE OF
ISTANBUL DEVELOPMENT AGENCIES**

SABİT ALABAŞ

Marmara Üniversitesi, sabitalabas@marun.edu.tr

ÖZET

Başta Türkiye olmak üzere hemen her ülkede bölgeler arası kalkınma ve gelişmişlik düzeyi farklılık göstermekte, bu durum da makro düzeyde devletlere ve hükümetlere, yerelde ise belediyelere büyük zorluklar çıkarmaktadır. Bölgesel Kalkınma Ajanslarının ortaya ilk çıkışı Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşanan ve etkisini neredeyse tüm dünyada hissettiren büyük buhrana kadar uzanmaktadır. Buhran sonrası ekonomisi etkilenen ülkelerde görülen plansız desteklemeler nedeniyle sektörler ve bölgeler arası oluşan kalkınma farklılıkları bölgelerin yeterince gelişmemesine neden olmuştur.

Sanayi Devrimi sonrası devletlerarası önem kazanan kalkınma ve gelişme sürecinin başlarında çok fark edilmese de, zamanla bölgeler arasında birçok sebepten dolayı çeşitli farklılıklar meydana gelmiş; bu durum da hükümetleri çeşitli politikalar uygulamaya yöneltmiştir. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde bölgesel planlamanın ve Kalkınma Ajanslarının rolü fark edilmiş, bunun sonucunda hükümetler bu yaklaşımları etkin bir araç olarak kullanmaya başlamışlardır. Türkiye'de de özellikle 2000li yıllardan sonra bu konuya ağırlık verilmiş 5449 sayılı Kalkınma Ajansı Kanunu çıkarılmıştır. Bu kanun ile tüm kamu kesimi ve sivil toplum arasındaki işbirliği ve fikir alışverişinin geliştirilmesi amaçlanmış, bazı bölgelerde zaten kıt olan kaynakları etkin kullanabilmek, bölgesel kalkınma ve sürdürülebilirliği sağlamak temel hedeflerden olmuştur. Ajansların, bölgenin kaynaklarını tespit etmeye, sosyoekonomik gelişmeyi hızlandırmaya ve rekabet gücünü artırmaya yönelik araştırmalar yapması ve başka kurum ve kişilerin de araştırmalarını desteklemesi özellikle az gelişmiş bölgelerde ekonomik ve sosyal kalkınmayı hızlandırmıştır.

Bu bağlamda bu çalışmanın amacı, İstanbul ilinde yürütülen projelerin aktörlerini ve sosyal uyum açısından işlevlerini ortaya koymaktır.

Anahtar Kelimeler: İstanbul Kalkınma Ajansı, Bölgesel kalkınma, Kalkınma ajansı, Kalkınma politikaları

ABSTRACT

The level of development and development between regions is different for all countries, especially Turkey, and this presents great difficulties for the state and the governments and for the local municipalities. The first emergence of Regional Development Agencies extends to the Great Depression that appeared in the United States and felt its influence almost all over the world. Due to the unplanned support of the post-crisis economies in the affected countries, developmental differences between sectors and regions have led to inadequate development of the regions.

Though it is not noticed at the beginning of the developmental and developmental period, which gained importance after the Industrial Revolution, there have been many differences between regions due to many reasons; which led governments to implement various policies. Particularly in developing countries, the role of regional planning and Development Agencies has been recognized, and as a result governments have begun to use these approaches as an effective tool. In Turkey, the Law on Development Agency numbered 5449, on which this issue has been emphasized especially after 2000 years, has been enacted. The aim of this law is to improve cooperation and exchange of ideas between the public sector and the civil society, to effectively use scarce resources in some regions, to provide regional development and sustainability. Accelerating economic and social development, especially in underdeveloped regions, has led agencies to investigate sources of the region, accelerate socioeconomic development and increase competitiveness, and support research by other institutions and individuals.

In this context, the aim of this study is to show the actors of the projects carried out in the province of Istanbul and their functions in terms of social cohesion.

Keywords: Istanbul Development Agency, Regional development, Development agency, Development policies

THE ROLE OF HUMAN RESOURCES IN HOTEL ENTERPRISES

Assoc. Prof. Dr. Zekeriya NAS

Van Yuzuncu Yil University, idilbret@hotmail.com

ABSTRACT

The main aim of this study is to search the role of human resources in hotel enterprises. The tourism sector is a labor-intensive sector hence the human factor is important in tourism businesses. The reason is that human resources management functions in tourism enterprises are crucial as the role of human resources management parts can solve problems in hotel enterprises. Whichever field of activity, businesses have an important human resource function. Hotel enterprises are undoubtedly influenced positively from technological developments. But technological developments alone are not enough to be successful in hotel enterprises. It is the human resources who use technology in the most efficient way. That is why it is vital to search the role of human resources in hotel enterprises.

It has been found out that hotel enterprises do not give the required importance to human resources. This situation affects the human resources and organizational climate negatively.

Human resources are the most important inputs and outputs of an organization. It is the human resources that benefit the hotel business. Every each thing is done by them; people come to hotel, the registration is done by them. The ground and rooms are cleaned by the housekeepers, the food is prepared by the cooks and the services are done by the service staff. That means every things done and met by hotel enterprises' personnel. Hotel enterprises that attach importance to the human resources they operate should firstly ensure that their employees work in a safe environment. Organizations must absolutely engage people no matter what their activities are. Human resources play an important role in the success of the tourism enterprises. It can be said that the main element in any organization is human resources. Along with the information age, tourism organizations that develop and motivate human power can more easily reach their goals but tourism organizations that have failed to do so cannot continue their activities, no matter how perfect their physical resources and facilities are. Therefore is is advised that hotel enterprises should focused on the training and development of qualified staff to work in the tourism sector.

Keywords: Hotel enterprises, human resource management/development, role of human resources

PERSONNEL EMPOWERMENT AND HUMAN RESOURCES IN ORGANIZATIONS

Assoc. Prof. Dr. Zekeriya NAS

Van Yuzuncu Yil University, idilbret@hotmail.com

ABSTRACT

This study discovers the consideration to an important issue personnel empowerment and strategic asset human resources in business organizations. Both increase productivity, quality and profitability in organizations. It is substantially crucial for organizations to achieve sustainable competitive advantages and to survive in a global competitive environment. Human resources are the most important factor that brings this competition to the forefront. Human resources is the most important competitive tool of organizations. They provide competitive advantage for organizations. Organizations need to strengthen their human resources for this purpose. The number of human resources of each organization has depends on the size, activity area and also geographical conditions. That is why, organizations should consider these situations in order to increase the competitiveness of companies.

Human resources need to develop and renew themselves in order for organizations to be successful. Organizations need creative and innovative human resources. Because enterprises must ensure all kinds of adaptation to fast-growing technological, and they must accordingly have a look at their human resources. Organizations allow and empower human resources in order to think, take action, decision-making, control and manage about work. Empowerment increases the productivity and effectiveness of the workplace. It is said that organizations can also remain strong as they empower human resources and responsibilities. As a result, staff empowerment increases awareness of global competition and customer demands. However, all obstacles such as educational, personal and managerial factors before staff empowerment must be removed.

Keywords: Human Resources, Empowerment, Productivity

من بلاغة التشبيه التمثيلي في الحديث النبوي

The Rhetoric in al-Hadith al-Nabawî

Exemplary Analogy in al-Hadith al-Nabawî

دكتور / رمضان أوزمان - كلية الالهيّات - جامعة يوزنجو بيل - مدينة وان - تركيا

rozmen@yyu.edu.tr

ملخص

يعد التشبيه من الأساليب البلاغية الجميلة التي لها تأثيرها في نفس السامع، وهو من أكثر الألوان البيانية اتساعا وانتشارا في الكلام، ويرجع بعض محاسن وجماليات الكلام إليه؛ لما يحويه من تقريب للمعاني وتصويرها في صورة حسية يراها المخاطب ماثلة أمام عينيه، وكما قيل: المحسوس أقرب إلى النفس من المعقول، والنفس أشد تعلقا بما تراه وتحسه؛ لهذا كان للتشبيه تأثير كبير في نفس السامع والمتلقي، ولهذا وجدناه بكثرة في منظوم الكلام ومنثوره، فقد اشتمل القرآن الكريم في كثير من آياته على التشبيه، بهدف تقريب المعاني للمخاطبين وتصويرها لهم بصورة محسوسة تتقبلها النفس وتألّفها سريعا، وقد وقع التشبيه بأنواعه بكثرة في أحاديث النبي (صلى الله عليه وسلم)، ولا يخلو كلام فصيح منه، فالتشبيه وسيلة من وسائل نقل المعاني والأفكار بصورة محسوسة تتراءى للسامع أمام عينيه، وقد حفلت السنة النبوية على هذا اللون البلاغي الرفيع، وقد كثّر هذا اللون البلاغي في السنة النبوية في مقامات التعليم والنصح والإرشاد، ولهذا أثرت أن أتقدم ببحثي هذا، والذي عنونت له (من بلاغة التشبيه التمثيلي في الحديث النبوي)، والتشبيه التمثيلي فرع وقسم من أقسام التشبيه، وقد وجدت أن كثيرا من أحاديث النبي (صلى الله عليه وسلم) - قد لجأت إلى هذا اللون البلاغي في تصوير معانيها، وإظهارها وإبرازها من خلال تلك الصور التشبيهية الرائعة؛ لهذا أردت أن أظهر السمات والخصائص البلاغية في نماذج من أحاديث النبي (صلى الله عليه وسلم)؛ لأقف وأوقف القارئ معي على محاسن التشبيه، وجماليات استخدامه في الحديث النبوي من خلال نماذج من أحاديث النبي (صلى الله عليه وسلم) أقوم بتحليلها لبيان الأسرار البلاغية التي اشتمل عليها التشبيه في تلك الأحاديث.

الكلمات المفتاحية: التشبيه التمثيلي، البلاغة، الإعجاز، الحديث النبوي.

مقال السياحة ومرادفتها في الذكر الحكيم

The Tourism and its Synonym in the Holy Quran

دكتور/ طه محمد عبد الفتاح جادو

كلية الالهيات - جامعة يوزنجو بيل- مدينة وان- تركيا , tahagado76@hotmail.com

ملخص

إن الكثيرين من الناس عندما يسمعون لفظة السياحة تتصرف أذهانهم إلى السياحة المعروفة بالسكر والعريضة، أو التنقل بين البلدان للتنزه واقتراف المعاصي والذنوب، والسهر في الفنادق والنوادي، والسير في طريق إبليس اللعين، والبعد عن منهج رب العالمين، بل ومنهم من يعتقد أن السياحة هي السفر من أجل الرهبانية وتعذيب النفس البشرية التي ابتدعها النصارى، فلما كان هذا المفهوم السابق عن السياحة عالقاً بالأذهان، بل وتشمئز من سماعه الأذان، مع أن الأمر به جاء في القرآن، وحث عليه النبي ولد عدنان، وطبقه الصحابة والتابعون لهم بإحسان، فقد أردت أن أبين السياحة ومرادفاتها وأحكامها من خلال آي القرآن، وأقوال العلماء وأصحاب البيان، واضعاً النقاط على حروف الكلام؛ ومزيلاً لهذا الإشكال من الأذهان، ومرغباً فيما أمر به الرحمن، والذي حدا بي إلى اختيار هذا الموضوع -إضافة إلى ما أشرت- هو اتصاله بالقرآن الكريم، مما هيا لي فهم معظم آيه، وقد اخترت أن أكتب عن آيات السياحة التي وردت في الذكر الحكيم، كاشفاً عن معانيها ومرادفتها، مبيناً أهميتها والأحكام الشرعية المتعلقة بها، سواء أكانت تلك الأحكام متعلقة بالصلاة أم بالتيمم أم بالصوم، وكثير من العبادات مرتبطة بالسياحة كالحج في سبيل الله فما هو إلا سياحة في الأرض لأداء ركن من أهم أركان الإسلام، وفيه يترك المسلم وطنه، ويسافر إلى بيت الله الحرام لأداء هذا المنسك العظيم، والجهاد في سبيل الله- الذي هو ذروة سنام الإسلام- هو سياحة في الأرض لإعلاء كلمة الله، كما أن الدعوة إلى الله ونشرها لا تكون إلا إذا ساح المسلم في الأرض لتبليغ أحكام الله، وأمر عباده بالمعروف ونهيهم عن المنكر، ولعل أعظم مقاصد السياحة في الإسلام تكون في الدعوة إلى الله -تعالى- وتبليغ البشرية النور الذي أنزله الله على سيدنا محمد - صلى الله عليه وسلم - وهو من أهم وظائف الرسل والأنبياء، ومن بعدهم أصحابهم - رضوان الله عليهم- وقد انتشر الصحابة - رضي الله عنهم وأرضاهم- في الأفاق يعلمون الناس أمور دينهم وديارهم، ويدعونهم إلى ما يصلح دنياهم وأخراهم، ونحن نرجو أن تنضبط سياحة اليوم بهذه المقاصد العالية الرفيعة، وتلك الغاية النبيلة، وهذا الهدف الشريف، وقد اخترت هذا الموضوع؛ لأنني لم أجد من كتب فيه من قبل واختصه بالبحث، فأردت أن يكون لي قصب السبق فيه، وأن أضع لبنة في صرح العلم الكبير.

موقف الإسلام من الحضارة المعاصرة

Evidence of Sold Intelligence the Divine Wisdom

د/ وجيهي سونمز - أستاذ مشارك في قسم العقيدة

كلية الإلهيات - جامعة يوزنجوييل , vsonmez66@gmail.com

ملخص

تعد مسألة الإسلام والحضارة من المسائل التي ضلت فيها أفهام وزلت فيها أقدام وتاه فيها عن الحق أقوام، وقد لخص محمد الأمين الشنقيطي رحمه الله الموقف الصحيح من الحضارة الغربية فقال رحمه الله: " اعلم أن الدليل التاريخي العظيم يوضح غاية الإيضاح موقف المسلمين الطبيعي من الحضارة الغربية. وبذلك الإيضاح التام يتميز النافع من الضار، والحسن من القبيح، والحق من الباطل. وذلك أن الاستقراء التام القطعي دل على أن الحضارة الغربية المذكورة تشتمل على نافع وضار:

أما النافع منها: فهو من الناحية المادية وتقدمها في جميع الميادين المادية أوضح من أن أبينه. وما تضمنته من المنافع للإنسان أعظم مما كان يدخل تحت التصور، فقد خدمت الإنسان خدمات هائلة من حيث إنه جسد حيواني.

وأما الضار منها: فهو إهمالها بالكلية للناحية التي هي رأس كل خير، ولا خير البتة في الدنيا بدونها، وهي التربية الروحية للإنسان وتهذيب أخلاقه. وذلك لا يكون إلا بنور الوحي السماوي الذي يوضح للإنسان طريق السعادة، ويرسم له الخطط الحكيمة في كل ميادين الحياة الدنيا والآخرة، ويجعله على صلة بربه في كل أوقاته، فالحضارة الغربية غنية بأنواع المنافع من الناحية الأولى، مفلسة إفلاساً كلياً من الناحية الثانية، ومعلوم أن طغيان المادة على الروح يهدد العالم أجمع بخطر داهم، وهلاك مستأصل، كما هو مشاهد الآن، وحل مشكلته لا يمكن البتة إلا بالاستضاءة بنور الوحي السماوي الذي هو تشريع خالق السموات والأرض، لأن من أطغته المادة حتى تمرد على خالقه ورازقه لا يفلح أبداً.

والتقسيم الصحيح يحصر أوصاف المحل الذي هو الموقف من الحضارة الغربية في أربعة أقسام لا خامس لها، حصراً عقلياً لا شك فيه:

القسم الأول: ترك الحضارة المذكورة نافعها وضارها.

القسم الثاني: أخذها كلها ضارها ونافعها.

القسم الثالث: أخذ ضارها وترك نافعها.

القسم الرابع: أخذ نافعها وترك ضارها. فنرجع بالسبر الصحيح إلى هذه الأقسام الأربعة، فنجد ثلاثة منها باطلة بلا شك، وواحداً صحيحاً بلا شك. أما الثلاثة الباطلة: فالأول منها تركها كلها، ووجه بطلانه واضح، لأن عدم الاشتغال بالتقدم المادي يؤدي إلى الضعف الدائم، والتواكل والتكاسل، ويخالف الأمر السماوي في قوله: جل وعلا: (وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ).

القسم الثاني من الأقسام الباطلة: أخذها؛ لأن ما فيها من الانحطاط الخلقي وضياح الروحية والمثل العليا للإنسانية، أوضح من أن أبينه. ويكفي في ذلك ما فيها من التمرد على نظام السماء، وعدم طاعة خالق هذا الكون جل وعلا. (اللَّهُ أَذِنَ لَكُمْ أَمْ عَلَى اللَّهِ تَفْتَرُونَ) (أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنَ بِهِ اللَّهُ)

والقسم الثالث من الأقسام الباطلة: هو أخذ الضار وترك النافع، ولا شك أن هذا لا يفعله من له أقل تمييز. فتعينت صحة القسم الرابع بالتقسيم والسير الصحيح، وهو أخذ النافع وترك الضار.

وهكذا كان صلى الله عليه وسلم يفعل، فقد انتفع بحفر الخندق في غزوة الأحزاب، مع أن ذلك خطة عسكرية كانت للفرس، أخبره بها سلمان فأخذ بها. ولم يمنعه من ذلك أن أصلها للكفار. وقد همّ صلى الله عليه وسلم بأن يمنع وطء النساء المراضع خوفاً على أولادهن، لأن العرب كانوا يظنون أن الغيلة - وهي وطء المرضع - تضعف ولدها وتضره، فأخبرته صلى الله عليه وسلم فارس والروم بأنهم يفعلون ذلك ولا يضر أولادهم، فأخذ صلى الله عليه وسلم منهم تلك الخطة الطيبة، ولم يمنعه من ذلك أن أصلها من الكفار. وقد انتفع صلى الله عليه وسلم بدلالة ابن الأريقط الدولي له في سفر الهجرة على الطريق، مع أنه كافر.

فاتضح من هذا الدليل أن الموقف الطبيعي للإسلام والمسلمين من الحضارة الغربية - هو أن يجتهدوا في تحصيل ما أنتجته من النواحي المادية، ويحذروا مما جنته من التمرد على خالق الكون جل وعلا فتصلح لهم الدنيا والآخرة. والمؤسف أن أغلبهم يعكسون القضية، فيأخذون منها الانحطاط الخلقي، والانسلاخ من الدين، والتباعد من طاعة خالق الكون، ولا يحصلون على نتيجة مما فيها من النفع المادي. فخسروا الدنيا والآخرة، ذلك هو الخسران المبين.

وقد قدمنا طرفاً نافعاً في كون الدين لا ينافي التقدم المادي في سورة بني إسرائيل في الكلام على قوله تعالى: (إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ)، فأغنى ذلك عن إعادته هنا. وقد عرف في تاريخ النبي صلى الله عليه وسلم وأصحابه - أنهم كانوا يسعون في التقدم في جميع الميادين مع المحافظة على طاعة خالق السماوات والأرض جل وعلا"

الربيع العربي في أدب الشرق الأوسط

The Arab Spring in the Literature of the Middle East

دكتور/ ياسر علي محمد علي - كلية الإلهيات جامعة يوزنجو بيل - وان
yasseralimuhammed@hotmail.com

ملخص

معلوم أن الأدب صورة انعكاسية لواقع الأمم والمجتمعات ، فمن أراد أن يتعرف على حياة أمة من الأمم ، أو واقع مجتمع من المجتمعات في فترة زمنية معينة ، فلينظر إلى أدبها في تلك الفترة ؛ ذلك لأن الأدب شعرا كان أو نثرا مرآة عاكسة لكل ما يدور في تلك المجتمعات ، ولا يقف الأدب عند هذا الحد ، بل قد يتحول في فترة من الفترات إلى أن يكون أداة لتغيير هذا الواقع ، فكم من روايات ، وأشعار ، وخطب ، غيرت مجرى حياة كثير من الشعوب على مر التاريخ ، فقد كان للأدب في العصر الأندلسي دور كبير وهام في تحريك الهمم والنفوس ، وكان للشعراء والخطباء أكبر الأثر في تلك المواجهات التي دارت بين المسلمين والأسبان في العصر الأندلسي . وفي عصرنا الحديث لا يخفى على أحد دور الأدب والأدباء في تحريك تلك الثورات التي حدثت في بعض الدول العربية والتي عرفت بالربيع العربي ، فقد كان لتأثير الأدب إرهاباته الأولى التي أدت إلى اندلاع تلك الثورات ، فمعلوم أن تلك الثورات التي عرفت بالربيع العربي لم تكن وليدة اللحظة ، وإنما كانت نتاج بركان امتلأت به قلوب المظلومين والمقهورين في تلك البلدان كان للأدب النصيب الأكبر في اندلاعه وانفجاره ، وهذا البحث سيكشف عن هذا الدور المهم الذي قام به الأدب فيما عرف بالربيع العربي سائلا المولى عز وجل السداد والتوفيق والقبول.

آراء العلماء في المحكم والمتشابه

Divine Wisdom Scholars About The Concepts of Muhkem and Mutashabih

د/ وجيهي سونمز كلية الالهيات - جامعة يوزنجوييل

vsonmez66@gmail.com

ملخص

للعلماء آراء متباينة في المحكم والمتشابه في القرآن الكريم ، وقبل أن نسرده آراء العلماء في هذه القضية الشائكة يجب أن نؤصل للفظتين من جهة اللغة أولاً ؛ ليتسنى لنا أن نبنى على المعنى اللغوي ، ونبدأ بتعريف المحكم أولاً :

المحكم لغة: ذكر الزركشي في (البرهان): "فأما المحكم فأصله لغة المنع؛ تقول: أحكمت بمعنى رددت، ومنعت، والحاكم لمنعه الظالم من الظلم، وحكمة اللجام هي التي تمنع الفرس من الاضطراب."

واختار الدكتور محمد لطفي الصباح، في كتابه (لمحات في علوم القرآن)، معنى الاتقان، فقال: "المحكم لغة: هو اسم مفعول من أحكم أي أتقن يقال بناءً محكم أي متين."

المتشابه لغة: "اسم فاعل من تشابه، 2-نص قرآنيّ يحتمل عدّة معانٍ، عكسه مُحكمٌ." و " (تشابه) الشيطان أشبه كل منهُما الآخر حتّى التبساً"

المحكم والمتشابه اصطلاح العلماء :

قال السيوطي: "قال الطيبي: المراد بالمحكم ما اتضح معناه والمتشابه بخلافه..." ، وقال: "الأحاديث والآثار تدل على أن المتشابه مما لا يعلمه إلا الله وأن الخوض فيه مذموم."

وقال الاصفهاني: "جميع المتشابه على ثلاثة أضرب: ضرب لا سبيل للوقوف عليه، كوقت الساعة، وخروج دابة الأرض، وكيفية الدابة ونحو ذلك. وضرب للإنسان سبيل إلى معرفته، كالألفاظ الغريبة والأحكام العلقية. وضرب متردد بين الأمرين يجوز أن يختص بمعرفة حقيقته بعض الراسخين في العلم، ويخفى على من دونهم، وهو الضرب المشار إليه بقوله عليه السلام في علي رضي الله عنه: (اللهم فقهه في الدين وعلمه التأويل)، وقوله لابن عباس مثل ذلك. وإذ عرفت هذه الجملة علم أن الوقوف على قوله: وما يعلم تأويله إلا الله، ووصله بقوله: والراسخون في العلم، جائز، وأن لكل واحد منهما وجهاً."

وقال الزركشي: "وأما المتشابه فأصله أن يشتبه اللفظ في الظاهر مع اختلاف المعاني"

وجاء في كتاب أقاويل الثقات: "واختلفوا في المحكم والمتشابه، فقيل المحكم ما وضع معناه والمتشابه نقيضه. وقيل المحكم ما لا يحتمل من التأويل إلا وجهاً واحداً والمتشابه ما احتمل أوجه. وقيل المحكم ما تأويله تنزيهه والمتشابه ما لا يدري إلا بالتأويل، وقيل المحكم ما لم تتكرر ألفاظه والمتشابه القصص والأمثال. وقيل المحكم ما يعرفه الراسخون في العلم والمتشابه ما ينفرد الله بعلمه. وقيل المتشابه الحروف المقطعة في أوائل السور وما سوى ذلك محكم. وقيل غير ذلك. وقال جماعة من الأصوليين المحكم ما عرف المراد منه قيل ولو بالتأويل والمتشابه ما استأثر الله بعلمه كالحروف المقطعة وهو معنى قول بعضهم إن المحكم هو المكشوف المعنى الذي لا يتطرق إليه إشكال واحتمال والمتشابه ما يتعارض فيه الاحتمال ويجوز أن يعبر به عن الأسماء المشتركة كالقراء وكاللمس المتردد بين المس والوطء وقد يطلق على ما ورود في صفات الله تعالى مما يوهم ظاهره الجهة والتشبيه ويحتاج إلى تأويله."

فلسفة المصطلحات

Philosophy of Terminology

مراد حسن كافي ، كلية الإلهيات - جامعة يوزونجوييل بمدينة وان/ تركيا

muradhasankafi@gmail.com

ملخص

دخلت اللغة العربية في العصر الإسلامي علوم لم يكن للعرب بها سابق عهد، سواء أكانت العلوم من إنتاج الفكر العربي الخالص، أم كانت مستوردة من العقول الأجنبية، وقام العرب بتغذيتها، ومن ثم الاستفادة منها، والعمل على تطويرها والارتقاء بها. في تلك الفترة، وفي جوّ كهذا، وقعت اللغة العربية في امتحان، تجاوزها إياه استوجب منها تأدية المعاني الجديدة بألفاظ جديدة، وبمصطلحات مناسبة؛ لتثبت حيويتها، ومرونتها، وقدرتها على مواكبة العلوم، والتطور الحضاري، والتقدم العلمي في كل زمان ومكان. فهي إنْ تخلّفت عن مواكبة ركب الحضارات الأخرى غدت في وادٍ، والعلوم في وادٍ آخر، فهل تراها أخفقت أم نجحت؟. واللغة مرآة عقول أهلها، ومعرض آدابهم وأخلاقهم، وسائر أحوالهم؛ لذا لا غرابة أن تواكب ما يطرأ عليهم من تغيير، وتحفظ آثار ذلك التغيير.

ستتناول هذا البحث الموسوم بعنوان "فلسفة المصطلحات" قضية المصطلح العربي من باب فلسفي؛ لأن الفلسفة في أعمق تعريفاتها هي: إبداع للمفاهيم، ومن جانب آخر ستعرض المقالة للآليات التي تحكم عملية توليد المصطلحات وصناعتها في كافة مجالات العلوم المختلفة.

إنّ الباحث في علم **المصطلحاتية** ليجد تناقضات كثيرة تعتور المنهجية القائمة عليها عملية وضع المصطلحات إزاء المفاهيم الحضارية المتنوعة التي تردنا تبعاً من خارج المحيط العربي، ولزاماً علينا احتوائها بقالب عربي، وصبغة قواعدية تنسجم وأوزان اللغة العربية؛ ولذلك قد يسأل سائل: ما العوائق التي تصدم بها عملية **التوليد الاصطلاحي**؟ وما مدى تأثير المركزية والقطرية في هذه العملية؟ وإلى أي مدى يمكن للتخبط الفردي الذاتي أن يتحكم في تنوع المصطلحات المولدة لمفهوم اصطلاحى مستورد؟ وهل من فرق بين **المصطلح والفهموم**؟ وما هي خطوات إدخال المصطلحات الأجنبية إلى لغتنا العربية، وما الطرائق التي يعتمدها المصطلحيون، وهل من تنسيق بينهم كي يرسو المصطلح على شاطئ واحد يقصده العرب جميعاً، أم تعددت شواطئ المصطلح بتعدد واضعيه الذين غلبت عليهم **الفردية** دون الرجوع إلى أهل العلم التخصصي قبل وضع المصطلح؟.

سينهض هذا المقالة للإجابة عن هذه الأسئلة وغيرها، كي تزيل بعضاً من اللبس والغموض اللذين يعتريان سير العمل المصطلحي في الوطن العربي، وسيُصار إلى التعرّيج على الإرهاصات الأولى لولادة لفظة "المصطلح" عبر التأريخ، كما وسنحاول استعراض المشاكل التي تواجه **واضع المصطلحات** في علم ما من العلوم، وسنمرّ على العلاقة الكامنة بين اللسانيات والمصطلحاتية؛ بقصد تبيان التنوع الاصطلاحي الهائل في توليد المصطلح المقابل للمفهوم الأجنبي الوافد، وذلك تحت مسمى: **مشكلة التضخم المصطلحي** التي تتفاقم بسبب تعدد المصطلحات وارتباط بعضها ببعض. وفي خاتمة البحث سنقدم بعضاً من **المقترحات والتوصيات والنتائج** التي من شأنها أن ترتقي بالمصطلح العربي في ظل التعددية والعشوائية والفردية التي هي من أهم سمات الدرس المصطلحي العربي.

هوية الأكراد في مصر

The Identity of the Kurds in Egypt

كريم الخولي - محمد فاروق عبد الدايم

كلية الإلهيات - جامعة يوزونجوييل بمدينة وان / تركيا

karimalholy@hotmail.com

ملخص

من المعروف أن تاريخ العلاقات المصرية الكردية بدأ بدخول القائد الشاب صلاح الدين الأيوبي ضمن الجيوش الإسلامية بقيادة عمه أسد الدين شيركوه سنة (564هـ)، وتوليه مسؤولية الحكم فيها حتى إقامة الدولة الأيوبية التي وحدت المسلمين وخلصتهم من المد الفاطمي والعدو الصليبي، و"هذه الدولة أو الحكومات هي بحق أعظم الدول التي أسسها الكرد، ولهذا يجدر بنا أن نبحث بإسهاب وإمعان في موضوع تأسيسها، وفي أصل مؤسسها العظيم وتحقيق نسبه".

على أن هناك من أرجع تاريخ العلاقات الكردية المصرية- حسب وثائق مكتشفة حديثا- إلى ما قبل الميلاد ففي "عهد الملك الميتاني توشرتا نحو (1390ق.م) توطدت العلاقات الفرعونية الكردية وترسخت، حيث وصفت الوثائق المصرية الملك توشرتا بالصدوق الموالي لمصر، وكانت بينه وبين ملوك مصر رابطة مصاهرة ونسب، وله مراسلات مطولة مع امنحوتب الثالث المتوفى في عام (1375ق.م)، وامنحوتب الرابع المتوفى في عام (1358ق.م)، ووجدت بعض من هذه الرسائل المتبادلة في تل العمارنة في محافظة المنيا مكتوبة باللغة الميتانية في نحو ستمائة سطر". وما يهمننا أن تلك العلاقات قد استمرت حتى العصر الحديث سواء أكانت قبل الميلاد أو في العصر الأيوبي الذي ترجمت فيه تلك العلاقات إلى وجود للأكراد في مصر ببقاء أحفاد الأيوبيين وانصهارهم في النسيج المصري.

ليس هذا فحسب، بل أصبحت مصر في العصر الحديث قبلة للأكراد المهاجرين نتيجة للظروف السياسية التي اضطرت الكثيرين منهم إلى مغادرة وطنهم الأم إلى مجتمع يجلب صلاح الدين الأيوبي وأحفاده، وهؤلاء المهاجرون انصهروا أيضا في النسيج المصري مع بقاء الوطن الأم في قلوبهم، على أن هناك عدة عوامل شجعت المهاجرين الأكراد على قصد مصر "منها: الأحداث السياسية والاقتصادية التي كانت تمر بها المناطق الكردية من حروب وصراعات تجعل راغبي الحياة الهادئة الآمنة يفدون إلى مصر، وغيرها من البلدان؛ خاصة لما علموا بها من استقرار الحال، وعموم الأمان، كما أن الشخصية المصرية نفسها واسعة الصدر التي تستوعب كل من يأتي إليها ولا تنفره، بل تصهره في وعائها مؤثرة ومتأثرة، ثم تأتي عبقرية المكان التي تحدث عنها المفكر الكبير الدكتور جمال حمدان في موسوعته، حيث الموقع المصري المتوسط جغرافيا وجنسيا بين قارات العالم القديم جعل مصر محط أنظار العالم، كل هذه أمور راققت الشخصية الكردية فلم تستغرب مصر أرضا وسكانا".

ولارتباط التاريخ بالشخصيات؛ فسيكون رصد تاريخ الأكراد في مصر عن طريق إلقاء الضوء على بعض من الشخصيات الكردية، مع مراعاة التنوع في اختيار تلك الشخصيات من حيث المكانة الاجتماعية والعلمية من ناحية، وتغطية كل العصور وصولا بالعصر الحديث من ناحية أخرى، مع إلقاء الضوء على بعض البصمات التي خلفتها الشخصيات الكردية على أرض الواقع في مصر؛ لتكون دليلا على إسهاماتهم في التاريخ الحضاري عموما، والمصري على وجه الخصوص.

من مصادر العقيدة الصحيحة العقل الصريح

The View of Islamic Civilization to Today

د\ وجيهي سونمز- أستاذ مشارك في قسم العقيدة

كلية الإلهيات – جامعة يوزنجويل

vsonmez66@gmail.com

ملخص

قبل الحديث عن ماهية العقل ، وأنه مصدر من مصادر العقيدة الصحيحة يجب أن نؤصل للكلمة عند اللغويين ، ثم نبين المعنى الذي اصطلح عليه العلماء في تعريفهم للعقل فأقول : أولا : تعريف العقل لغة: "الجُرّ والنُّهى ضدُّ الحُمق، وَالْجَمْعُ عُقُولٌ". وعرفه المعجم الوسيط: "العقل: ما يقابل الغريزة التي لا اختيار لها. ومنه: الإنسان حيوان عاقل. وما يكون به التفكير والاستدلال وتركيب التصورات والتصديقات. وما به يتميز الحسن من القبيح، والخير من الشر، والحق من الباطل." ويأتي بمعنى قوة الحجة: "عَاقَلْتُهُ فَعَقَلْتُهُ أَعْقَلُهُ، أي غلبته بالعقل" ويأتي بمعنى جوهر روحاني ، فقد عرفه الجرجاني بأنه: "جوهر مجرد عن المادة في ذاته، مقارن لها في فعله، وهي النفس الناطقة التي يشير إليها كل أحد بقوله: أنا، وقيل العقل: جوهر روحاني خلقه الله تعالى متعلقاً ببدن الإنسان." ويأتي العقل بمعنى المنع والحبس والتقييد: قال ابن فارس: "الْعَيْنُ وَالْقَافُ وَاللَّامُ أَصْلٌ وَاحِدٌ مُنْقَاسٌ مُطْرَدٌ، يَدُلُّ عَظْمُهُ عَلَى حُبْسَةٍ فِي الشَّيْءِ أَوْ مَا يُقَارَبُ الْحُبْسَةَ. مِنْ ذَلِكَ الْعَقْلُ، وَهُوَ الْحَابِسُ عَنِ ذَمِيمِ الْقَوْلِ وَالْفِعْلِ." واعتقل لسانه إذا لم يقدر على الكلام." وقد ذكر العلامة الزركشي سبب تسمية العقل بالمنع فقال : "العقل لغة: المنع ؛ لأنه يمنع النفس من فعل ما تهواه. مأخوذ من عقال الناقة المانع لها من السير حيث شاءت، وهو أصل لكل علم." وعقل الدَّوَاءُ بَطْنُهُ أَي: أمسكه بوقال: "عَقَلْتُ البعير أَعْقَلُهُ عَقْلًا، وهو أن تثني وظيفه مع ذراعه فتشدهما جميعاً في وسط الذراع، وذلك الحبل هو العقال، والجمع عُقْلٌ".

ومنه قوله صلى الله عليه وسلم: "تَعَاهَدُوا الْفُرَانَ فَوَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَهُوَ أَشَدُّ تَفَصِيًّا مِنَ الْإِبِلِ فِي عُقْلِهَا." وقال صلى الله عليه وسلم لصاحب الناقة: "اعْقَلْهَا وَتَوَكَّلْ." والعقل: الدية، وإنما سميت بذلك لان الإبل كانت تعقل بفناء ولي المقتول." والعقيلة: كريمة الحي وسميت بذلك لحبسها نفسها في بيتها وسمي العقل بهذا الاسم لأنه يمنع صاحبه من الوقوع في المهالك، ويحبسه عن ذميمة القول والفعل و"الفهم والبيان يسمى عقلا، لأنه عن العقل كان، فيقول الرجل للرجل أعقلت ما رأيت؟ أو سمعت؟ فيقول نعم، يعني أنني قد فهمت وتبينت، والعرب إنما سمت الفهم عقلا لأن ما فهمته فقد قيدته بعقلك وضبطته." وجاء بمعنى البصيرة: يقول المحاسبي عن العقل بأنه: "البصيرة والمعرفة بتعظيم قدر الأشياء النافعة والضارة في الدنيا والآخرة." يتبين لنا من هذه التعاريف: بأن العقل في اللغة يطلق على المنع، والحبس، والفهم والبيان، والغريزة، والبصيرة.

الفرع الثاني: العقل في اصطلاح الإنسان. اختلف العلماء في تعريفهم للعقل والذي يختاره الباحث ما

يلي:

أ- المعنى الأول للعقل: الغريزة التي في الإنسان يقول الامام الغزالي: "الوصف الذي يفارق الإنسان به سائر البهائم، وهو الذي استعد به لقبول العلوم النظرية، وتدبير الصناعات الخفية الفكرية، وهو الذي أرادته الحارث بن أسد المحاسبي، حيث قال في حد العقل إنه غريزة يتهاى بها إدراك العلوم النظرية وكأنه نور يقذف في القلب، به يستعد لإدراك الأشياء، ولم ينصف من أنكر هذا، ورد العقل إلى مجرد العلوم الضرورية، فإن الغافل عن العلوم والنائم يسميان عاقلين باعتبار وجود هذه الغريزة فيهما مع فقد العلوم وقال الماوردي: "فالغريزي هو العقل الحقيقي. وله حد يتعلق به التكليف لا يجاوزه إلى زيادة ولا يقصر عنه إلى نقصان. وبه يمتاز الإنسان عن سائر الحيوان، فإذا تم في الإنسان سمي عاقلا وخرج به إلى حد الكمال."

الفكرة القومية من منظور رسائل النور

The Nationalist Idea from the Perspective of the Risale-i Nur

عبد البارى عزيز عثمان جامعة بوزنجوييل بمدينة وان ، كلية الإلهيات

azizosman2015@hotmail.com

ملخص

إن الله تعالى خلق الناس جميعاً من آدم وحواء ، ثم جعلهم شعوباً وقبائل شتى للتعارف والتعاون فيما بينهم ، ولم يجعلهم قبائل وطوائف للتناكر والتخاصم والاختلاف وهذا ما أكدّه الله تعالى في القرآن الكريم: (يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ) [الحجرات 13].

ولكن شاعت بين المسلمين العنصرية البغيضة التي هي نتاج عملي للفكرة القومية التي تقدس الأنا ، فذاقت الشعوب الإسلامية من هذا السُمّ اللعين الأهات والويلات، والقتل والتدمير، وما كان ليحصل هذا ونصل إلى ما نحن عليه إلا بابتعادنا عن منهج القرآن الكريم الذي أمرنا بالوحدة والتكاتف، وأنه لا فرق لعربي على أعجمي إلا بالتقوى.

والقومية - كما يصنّفها الشيخ النورسي رحمه الله - على قسمين:

1 - قسم سلبي مشؤم ومضر.

2 - وقسم ايجابي نابع من الحاجة الداخلية للحياة الاجتماعية.

فالمجتمع الإسلامي يشبه الجيش العظيم - كما وصفه الشيخ النورسي رحمه الله - حيث يعرف الجندي واجبه حسب العلاقات المختلفة المتعددة، ويؤدي أفراد الجيش تحت دستور التعاون وظيفه حقيقية عامة هو صيانة حياتهم الاجتماعية من هجوم الأعداء وليس هذا التقسيم في الجيش لخلق المنافسة والمنازعة والخصومة بين فوجين أو سريتين أو فرقتين.

من بلاغة التشبيه التمثيلي في القرآن الكريم

The Rhetoric in al-Qoran - Exemplary Analogy in al-Qoran

دكتور/ ياسر علي محمد علي - كلية الإلهيات جامعة يوزنجو بيل - وان

yasseralimammed@hotmail.com

ملخص

للتشبيه مزية لا يعرفها، ولا يقف على حقيقتها إلا أرباب الفصاحة والبيان؛ لما له من سطوة على النفس، وتأثير في القلوب، فهو من أهم الفنون البلاغية قاطبة، وأكثرها شيوعاً في منظوم الكلام ومنثوره، ويكفيه مكانة، ومنزلة أنه يزيل الإبهام، ويميط اللثام عن أبلغ وأفصح كلام عرفه الإنس والجان، ويكشف عن باب عظيم من أبواب الإعجاز في القرآن الكريم، ألا وهو الإعجاز البياني، ويعد التشبيه من أكثر فنون البلاغة استخداماً، وأعظمها استحساناً، وأقواها تأثيراً، وأبلغها أثراً، فضلاً عن كثرة التي لا حصر لها.

فهو " يجري كثيراً في كلام العرب حتى لو قال قائل: هو أكثر كلامهم لم يُبعد..، والتشبيه كثير، وهو باب كأنه لا آخر له".

وقد اتفق علماء البلاغة على شرف قدره، وفخامة أمره في فن البلاغة؛ وذلك (أنه يزيد المعنى وضوحاً، ويكسبه تأكيداً، ولهذا أطبق جميع المتكلمين من العرب والعجم عليه، ولم يستغن أحد منهم عنه)، فهو أكثر أنواع الأساليب البيانية اطراداً في كلام العرب عامة، فضلاً عن أنه طريق لاتساع معارف البشر، من حيث إنه يسهل على الذاكرة عملها، فيغنيها عن اختزان جميع الخصائص المتعلقة بكل شيء على حدة بما يقوم عليه من اختيار الوجوه الدالة التي يستطاع بالقليل منها استحضار الكثير.

ولشيخ البلاغيين الإمام عبد القاهر الجرجاني وقفة مع التشبيه، بيّن منها مكانته ومنزلته في البلاغة، يقول: (واعلم أن مما اتفق العقلاء عليه، أن التمثيل إذا جاء في أغلب المعاني، أو برزت هي باختصار في معرضه، ونُقلت عن صورها الأصلية إلى صورته، كسأها أبهة، وكسبها منقبة، ورفع من أقدارها، وشبّ من ناره وضاعف قواها في تحريك النفوس لها، ودعا القلوب إليها، واستنثار لها من أقاصي الأفئدة صباية وكلفاً، وقسر الطباع على أن تعطيهما محبة وشغفاً)، و تكمن بلاغة التشبيه في طرافته وبعد مرماه في كونه ينتقل بالسامع من شيء مألوف إلى شيء طريف يشابهه أو صورة بارعة تماثله. وكلما كان هذا الانتقال بعيد المنال قليل الخطور بالبال كان التشبيه أروع وأدعى إلى إعجاب النفس فيه)؛ ولهذا، فقد كثر مجيئه في القرآن؛ لأن القرآن الكريم أثر اختيار هذا اللون البياني الفريد ليكون فيه التعبير الأنسب، والتصوير الأقرب الذي به تتأثر عقولهم وتثار نفوسهم لتصل الرسالة السماوية إلى كل إنسان، فالتشبيه في القرآن " وإن كان عنصراً بيانياً يكسب النص روعة واستقامة وتقريب فهم، إلا أنه يعود ضرورياً لأداء المعنى القرآني متكاملًا من جميع الوجوه "

DOLAYLI VE DOLAYIZ VERGİLERİN EKONOMİK BÜYÜMEYE ETKİLERİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ İÇİN UZUN DÖNEM İLİŞKİSİ

Prof. Dr. Salih ÖZTÜRK

Namık Kemal Üniversitesi, salihozturk@nku.edu.tr

Burhaneddin AKBABA

Namık Kemal Üniversitesi burhaneddinakbaba@gmail.com

ÖZET

Bu çalışmada dolaylı ve dolaysız vergi kavramlarının tanımlarına yer verilmiştir. Ayrıca bu iki kavramın ekonomik büyüme yansımaları ele alınmıştır. 2017 yılı içerisinde bütçe gelirleri gösterilmiş ve bu vergilerin durumları ele alınmıştır. 1980 den 2016 yılına kadar olan dilimde dolaylı ve dolaysız vergilerin gayrisafi yurtiçi hasılda nasıl bir etki gösterdiği araştırılmıştır. ADF ve PP birim kök testleri analizinde kullanıldıktan sonra uzun dönemli ilişkisi için Engle-Granger ve Johansen Eş bütünleşme analizleri kullanılmıştır. Kısa dönem ilişki için ise Hata düzeltme modeline bakılmış olup Granger nedeni olup olmadıkları araştırılmıştır. Ulaşılan bulgular çerçevesinde dolaylı vergiler pozitif etki gösterirken dolaysız vergiler ise negatif etki göstermiş olup uzun dönemde birlikte dengeye gelmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: dolaysız vergiler, dolaylı vergiler, ekonomik büyüme, Eş bütünleşme analizi

EFFECTS OF INDIRECT AND INDIRECT TAXES ON ECONOMIC GROWTH: LONG-RUN RELATIONSHIP FOR TURKEY EXAMPLE

ABSTRACT

This study have described the concept of indirect tax and direct tax. It have been researched the relationship between Economic growth and both concepts. Also it have been examined public revenue 2017. It have been done econometric analysis which direct tax and indirect tax the relation between economic growths in 1980 to 2016. Firstly have used ADF and PP unit root test for stationary state, and which have been reached first difference. After that have used Engle-Granger and Johansen cointegration test for relation long term. Furthermore the search have examined to short term with error correction model. After a long term relationship the direction of causality was investigated by the Granger causality test. Eventually economic growth have positive effected from indirect tax but direct taxes have negatively affected.

Key Words: direct tax, indirect tax, economic growth, cointegration relationship

TÜRKİYE'DE ÜÇÜZ AÇIK İLE EKONOMİK BÜYÜME ARASINDAKİ İLİŞKİ

Prof. Dr. Salih ÖZTÜRK

Namık Kemal Üniversitesi, salihozturk@nku.edu.tr

Öğr. Gör. Serhat SEZEN

Namık Kemal Üniversitesi, ssezen@nku.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmada üçüz açık ile ekonomik büyüme arasındaki ilişki VAR analizi ile araştırılmıştır. Türkiye için 1975-2016 dönemlerini kapsayan çalışmada yıllık zaman serileri kullanılarak VAR modeli kurulmuştur. Çalışmada VAR modeline geçilmeden önce modelde yer alan tüm değişkenler birim kök testleriyle sınanmış ve düzeyde durağan olmayan bütçe açığı ve tasarruf-yatırım açığı değişkenlerinin farkları alındıktan sonra durağan hale geldiği görülmüştür. Çalışmanın bu kısmından sonra VAR analizinde kurulan model için uygun gecikme seviyesi belirlenerek VAR analizi ve beraberinde etki-tepki analizi ile varyans ayrıştırması yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda bütçe açıklarının kısa dönemde ekonomik büyüme üzerinde pozitif bir etkisi olduğu görülmekle birlikte uzun dönemde ekonomik büyümeyi olumsuz etkilediği görülmektedir. Cari açığın ise kısa dönemde az da olsa ekonomik büyümeyi olumsuz olarak etkilediği ancak uzun dönemde ekonomik büyümede olumlu etkisinin olduğu ve tasarruf-yatırım açığının ekonomik büyümeyi olumsuz yönde etkilediği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ekonomik Büyüme, Üçüz Açık, VAR Analizi

THE RELATIONS BETWEEN TRIPLE DEFICIT AND ECONOMIC GROWTH IN TURKEY

ABSTRACT

In this paper, the relationship between triple deficit and economic growth was investigated by VAR analysis. VAR model using annual time series covering the 1975-2016 study period was established for Turkey. Before the VAR model was introduced, all variables in the model were tested with the unit root tests and it was observed that the non-stationary budget deficit and savings-investment deficit variables became stable after taking the differences. After this part of the paper, the appropriate delay level was determined for the model established in the VAR analysis and variance decomposition was performed by VAR analysis and accompanying effect-response analysis. As a result of the analysis, it is seen that budget deficits have a positive effect on economic growth in the short term, but it affects economic growth in long term negatively. The current account deficit negatively impacts economic growth in the short term but has a positive impact on economic growth in the long run and the savings-investment deficit has a negative effect on economic growth.

Key Words: Economic Growth, Triple Deficit, VAR Analysis

ASTRONOMY IN ANCIENT EGYPT

Dr. Mehriban EMEK

Adiyaman University, memek@adiyaman.edu.tr

E. İlhan ŞAHİN

PHD Student, Yildiz Technical University

ABSTRACT

The first inhabitants of the Nile valley, from the earliest times, had a tendency for science. Living nearby of Nile, taught them to more than cultivation but mathematic, physics, medical and astronomy too. In this paper, we study the development of astronomy and its role in Ancient Egypt.

According to the astronomy system, developed by Ancient Egyptians, solar movements could predict natural environmental events such as earthquake, famine and floods. This system was very significant for especially kings since they could get precautions for a possible natural threatening. Because of its importance scientists and priests –mostly astronomer scientists and priests were same persons- are also very prestigious ones for kings and people as they have a predictor role. For that Egyptian Kings always supported astronomer scientists. Actually not only astronomer scientists; all scientists such as mathematicians, medical scientists. Since the geometric calculations of Pyramids and mummification traditions of Kings also had a great impact over supporting scientists in Ancient Egypt.

Keywords: Astronomy, science, Ancient Egypt